

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Županijski sud u Varaždinu, u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Zdravka Pintarića, kao predsjednika vijeća, te Stanke Vuk-Pintarić i Nevenke Bogdanović, kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Jasminke Tvarog, u kaznenom predmetu protiv **I opt. Luke Markešića, II opt. Zdenka Radića, III opt. Zorana Marasa i IV opt. Ivana Orlovića**, zbog kaznenih djela iz čl. 120. st. 1. i čl. 122. OKZRH, povodom optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Bjelovaru broj K-DO-57/01 od 25. rujna 2001. godine, izmijenjene od strane zamjenika Županijskog državnog odvjetnika u Varaždinu usmeno na glavnoj raspravi 27. studenog 2007. godine, nakon održane glavne i javne rasprave dana 5. rujna 2007. g., 23. listopada 2007. g., 24. listopada 2007. g., 25. listopada 2007. g., 27. studenog 2007. g., završene 17. prosinca 2007. g., u nazočnosti zamjenika Županijskog državnog odvjetnika u Varaždinu Darka Galića, I opt. Luke Markešića, II opt. Zdenka Radića, III opt. Zorana Marasa, IV opt. Ivana Orlovića, te branitelja I opt. Gordane Grubeša, odvjetnice iz Zagreba, branitelja II opt. mr. Mirka Ramušćaka, odvjetnika iz Varaždina, branitelja III opt. Krivačić Zorislava, odvjetnika iz Bjelovara i branitelja IV opt. Rudnički Rajka, odvjetnika iz Varaždina, **dana 21. prosinca 2007. godine**, ujedno i dan objave presude,

presudio je:

I opt. LUKA MARKEŠIĆ

neosuđivan, ne vodi se drugi kazneni postupak,

II opt. ZDENKO RADIĆ

postupak

neosuđivan, ne vodi se drugi kazneni

III opt. ZORAN MARAS

[REDACTED] neosuđivan, ne vodi se drugi kazneni postupak

IV opt. IVAN ORLOVIĆ [REDACTED]

[REDACTED] neosuđivan, ne vodi se drugi kazneni postupak,

krivi su:

što su, nakon što je dana 29.9.1991. g. u jutarnjim satima iz kasarne bivše JNA V.P. 4848 „Božidar Adžija“ u Bjelovaru ispaljivanjem granata iz teškog naoružanja izvršen napad na Bjelovar, a istog dana oko 19 sati od strane pripadnika Hrvatskih oružanih snaga kasarna zauzeta, kojom prilikom su zarobljeni pripadnici JNA Radovan Barberić, Zdravko Dokman, Radovan Gredeljević, Ivan Hojsak, Boško Radonjić i jedna osoba neutvrđenog identiteta, te odvedeni u prostorije za zadržavanje u podrumu zgrade Policijske uprave Bjelovar, I opt. Luka Markešić kao pomoćnik načelnik odjela operativnih poslova PU Bjelovar i dežurni rukovoditelj, II opt. Zdenko Radić, III opt. Zoran Maras i IV opt. Ivan Orlović kao pripadnici specijalne policije MUP-a, prema prethodnom dogovoru, u cilju da svojim postupanjem omoguće počiniteljima ubijanje ratnih zarobljenika i civila Savo Kovača, koji je dana 2.10.1991. g. po djelatnicima PU Bjelovar iz svog stana u Bjelovaru odveden u prostorije za zadržavanje Policijske uprave, dana 3.10.1991. g. oko 19 sati I opt. Luka Markešić rekao voditelju smjene operativnog dežurstva PU Bjelovar Tihomiru Wagneru da će tijekom večeri doći pripadnici specijalne policije i odvesti ratne zarobljenike, a što je podrazumijevalo da će Tihomir Wagner pripadnicima specijalne policije dati ključ od podrumskih prostorija kako bi se ratni zarobljenici mogli odvesti, nakon čega su II opt. Zdenko Radić, III opt. Zoran Maras i IV opt. Orlović Ivan u noći 3./4.10.1991. g. došli u zgradu Policijske uprave i od voditelja smjene operativnog dežurstva Tihomira Wagnera, uzeli ključeve od podrumskih prostorija, kako bi ratni zarobljenici mogli biti odvedeni, svi optuženici znajući da će ratni zarobljenici i civil Savo Kovač biti izvedeni iz zgrade i odvezeni na pogodno mjesto da ih se ubije, nakon čega su ratni zarobljenici i civil Savo Kovač od strane nepoznatih osoba izvedeni iz zgrade i smješteni u dostavno vozilo marke „Citroen“ i u pratnji osobnog vozila marke „Golf“ odvezeni u šumu Česma kod Malog Korenova gdje je u njihova tijela ispaljeno više projektila pojedinačnom i rafalnom paljbom iz automatskih pušaka cal. 7,62 mm i vojničkih pušaka cal. 7,9 mm, uslijed kojih su Radovan Barberić, Zdravko Dokman, Radovan Gredeljević, Ivan Hojsak, Boško Radonjić i jedna osoba neutvrđenog identiteta zadobili brojne strijelne rane glave, trupa i udova, koje su dovele do njihove trenutne smrti, dok je civil Savo Kovač preživio zadobivši teške tjelesne ozljede u vidu prostrijelne rane lijeve strane lica i desne natkoljenice, što je sve bilo protivno odredbama čl. 3. st. 1. i st. 2. Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12.8.1949. g., odredbama Konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata, kao i čl. 4. st. 2. toč. A. i čl. 13. iz VI Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije od 12.8.1949. g. o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba tzv. Protokola II donesenog 8.6.1977. g.,

dakle, s umišljajem pomogli drugima da kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba ubijaju ratne zarobljenike i da izvrše napad na civilnu osobu posljedica kojeg je bila teška tjelesna ozljeda,

čime su počinili kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava pomaganjem u ratnom zločinu protiv ratnih zarobljenika, označeno i kažnjivo po čl. 122. OKZRH u svezi čl. 22. OKZRH i kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava pomaganjem u ratnom zločinu protiv civilnog stanovništva, označeno i kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZRH u svezi čl. 22. OKZRH, uz primjenu čl. 43. OKZRH.

Za počinjena kaznena djela optuženicima se temeljem čl. 43. st. 1. OKZRH utvrđuju slijedeće pojedinačne kazne:

- za kazneno djelo iz čl. 122. OKZRH u svezi čl. 22. OKZRH, temeljem istih zakonskih odredbi, uz primjenu čl. 38. toč. 1. i čl. 39. st. 1. toč. 1. OKZRH

I opt. Luki Markešiću kazna zatvora u trajanju od **3 (tri) godine**

II opt. Zdenku Radiću kazna zatvora u trajanju od **2 (dvije) godine i 6 (šest) mjeseci,**

III opt. Zoranu Marasu kazna zatvora u trajanju od **2 (dvije) godine i 6 (šest) mjeseci i**

IV opt. Ivanu Orloviću kazna zatvora u trajanju od **2 (dvije) godine i 6 (šest) mjeseci;**

- za kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZRH u svezi čl. 22. OKZRH, temeljem istih zakonskih odredbi uz primjenu čl. 38. st. 1. i čl. 39. st. 1. toč. 1. OKZRH

I opt. Luki Markešiću kazna zatvora u trajanju od **1 (jedne) godine i 6 (šest) mjeseci,**

II opt. Zdenku Radiću kazna zatvora u trajanju od **1 (jedne) godine,**

III opt. Zoranu Marasu kazna zatvora u trajanju od **1 (jedne) godine i**

IV opt. Ivanu Orloviću kazna zatvora u trajanju od **1 (jedne) godine,**

te se temeljem citiranih zakonskih odredbi, uz primjenu čl. 43. st. 2. toč. 2. OKZRH optuženici

O S U D U J U

I opt. Luka Markešić na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od **4 (četiri) godine,**

II opt. Zdenko Radić na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od **3 (tri) godine,**

III opt. Zoran Maras na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od **3 (tri) godine i**

IV opt. Ivan Orlović na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od **3 (tri) godine.**

Temeljem čl. 45. st. 1. OKZRH optuženicima se u izrečene kazne zatvora uračunava vrijeme provedeno u pritvoru i to I opt. Luki Markešiću, II opt. Zdenku Radiću i III opt. Zoranu Marasu počev od 24. kolovoza 2001. g., a IV opt. Ivanu Orloviću počev od 29. kolovoza 2001. g., pa do 20. prosinca 2001. g. u odnosu na sve optuženike.

Temeljem čl. 122. st. 1. ZKP optuženici su dužni naknaditi troškove kaznenog postupka iz čl. 119. st. 2. toč. 6. ZKP paušalnu svotu svaki u iznosu od 2.000,00 kn.

Obrazloženje

U uvodu citiranom optužnicom, koja je izmijenjena od strane zamjenika Županijskog državnog odvjetnika u Varaždinu Darka Galića na glavnoj raspravi dana 27. studenog 2007. godine I opt. Luka Markešić, II opt. Zdenko Radić, III opt. Zoran Marasa i IV opt. Ivan Orlović se optužuju zbog kaznenih djela iz izreke ove presude.

Upitani u smislu čl. 320. st. 3. ZKP kakav stav zauzimaju prema optužbi optuženici su izjavili da se ne smatraju krivima.

U dokaznom postupku ispitani su svjedoci Gatarić Ivan, Gregurović Branko, Devčić Darko, Lončarić Milan, Oulovski Neven, Wagner Tihomir, Dolanjski Ivan, Grabar Ivan, Kovač Savo, Sučić Pero, Seleš Anđelko, Kupsjak Stjepan, Franjić Ana, saslušan je psihijatrijski vještak dr. Nenad Horvat u svezi zdravstvenog stanja svjedoka Josipa Hajdinjaka, temeljem čl. 331. st. 1. toč. 5. ZKP pročitani su iskazi svjedoka Novaković Stipe i Benko Marijana, uz suglasnost stranaka temeljem čl. 331. st. 1. toč. 4. ZKP pročitani su iskazi svjedoka Dukić Josipa, Rovišćanec Dražena, Mihalinec Marijana, Markešić Tome, Penić Slavka, Prpić Darka, Pandur Željka, Daić Žarka, Pinter Ive, Radojčić Siniše, Mašinović Hamdije, Trogrlić Josipa, Hruška Dražena, Kalenić Đure, Prekodravac Zdravka, Musić Josipa, Šćuković Željka, Bušić Dražena, Štajduhar Dražena, Vuković Ilije, Prigl Darka, Rudec Gorana, Gale Dinka, Mile Ćuka, Šimić Jure, Ostojić Dušana Cindrić Mirka, Cikoja Stipana i Hajdinjak Josipa, pročitani su dopisi PU koprivničko križevačke od 1.12.2004. g., PU bjelovarsko – bilogorske od 3.12.2004. g., Ministarstva obrane od 6.12.2004. g., Centra za kriminalistička vještačenja «Ivan Vučetić» od 6.12.2004. g. i 8.12.2004. g., PU bjelovarsko bilogorske od 7.12.2004. g., izvršen je uvid u dostavljene popise vojnika, pročitano je rješenje Općinskog suda u Bjelovaru broj R1.202/92 od 15.10.1996., izvršen je uvid u smrtni list za Đorđević Milorada, razgledan je registar službenih poslova PU bjelovarsko bilogorske koji je dostavljen u pravitku dopisa od 7.12.2004. g., pročitani su zapisnici o očevidu od 4.10.1991. g., uz suglasnost stranaka pročitani su zapisnici sa obukcijskim nalazima i mišljenjima, izvršen je uvid u fotodokumentaciju obdukcija, uz suglasnost stranaka pročitani su zapisnici o vještačenju otisaka papilarnih linija u svrhu identifikacije leševa od 6.10.1991. i od 11. 10.1991., uz suglasnost stranaka pročitani su zapisnici o balističkom vještačenju od 3.2.1992. g., izvršen je uvid u povijest bolesti za Kovač Savu i medicinsku dokumentaciju za istog sa lista 73 do 76 spisa, pročitana su rješenja za Hajdinjak Josipa i I optuženika u svezi raspoređivanja na radno mjesto sa lista 78–79 spisa, pročitani su zapisnici o pregledu stana i drugih prostorija optuženika sa lista 90–95 spisa, izvršen je uvid u potvrde o privremenom oduzimanju predmeta od optuženika sa lista 96–101 spisa, razgledana je fotodokumentacija očevida u svezi pronalaska 6 leševa, izvršen je uvid u spisak dobrovoljaca koji su došli u V.P. 4848 Bjelovar sa lista 229 spisa, uz suglasnost stranaka pročitani su zapisnici o vještačenju tragova tekstilnih vlakana i tragova zemlje od 28.10.1991. g., izvršen je uvid u fotokopiju stranica knjige dojava sa lista 247 i 248 spisa, u rješenja o raspoređivanju na radna mjesta sa lista 251–261 spisa, pročitani su izvodi iz Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i načinu rada republičkog sekretarijata za unutarnje poslove te Pravilnik o izmjenama i dopunama tog pravilnika, razgledan je nacrt zgrade PU bjelovarske sa lista 271 spisa, fotodokumentacija

obdukcije, izvršen je uvid u imovinske podatke za optuženike, pročitana je dopis Srpske demokratske stranke, Općinski odbor SDSS Bjelovar, Mjesne zajednice "Grga Jankes" Bjelovar sa lista 324 spisa, izvršen je uvid u otpusno pismo za Kovač Savu sa lista 483 spisa, u rješenja o raspoređivanju na radno mjesto za III opt. Maras Zorana, u peticiju specijalne jedinici policije sa lista 496–497 spisa, u rješenje o raspoređivanju III optuženika na radno mjesto sa lista 498 spisa, pročitana je dopis PU bjelovarsko bilogorske od 19.9.2001. g. u svezi zatraženih podataka o zaduženju naoružanja za optuženike sa lista 555 spisa, izvršen je uvid u medicinsku dokumentaciju za IV opt. Orlović Ivana s lista 605 i 606 spisa, pročitana je dopis PU varaždinske od 27.10.2004. u svezi osobnih podataka za Barberić Radovana, Dokman Zdravka, Gredeljević Radovana, Hojsak Ivana, Radonjić Boška i Ostojić Mirka, razgledan je registar službenih poslova sa lista 882–890 spisa, uz suglasnost stranaka pročitana je dio posebnog izvješća PU bjelovarsko bilogorske od 27.11.2000. g., u smislu kako je to navedeno na raspravnom zapisniku od 25.2.2005., izvršen je uvid u rodne listove za Radonjić Boška i Hojsak Ivana, pročitana je informacija operativnog tima od 8.10.1991. g. u dijelu u kojem nije izdvojena iz spisa, pročitani su izvodi iz kaznene evidencije za optuženike, te su na kraju dokaznog postupka ispitani optuženici.

Druge dokaze stranke nisu predlagale.

U svojim obranama optuženici poriču da bi počinili kaznena djela za koja se terete u optužnici. Svi navode da s inkriminiranim događajem nemaju nikakve veze, da u istome ničim nisu sudjelovali.

I opt. Luka Markešić posebno navodi da je dana 03. listopada 1991. g. slavio kod kuće rođendan tako da u večernjim i noćnim satima nije odlazio od kuće niti je bio dežurni rukovoditelj PU Bjelovar. U svezi poznanstva sa ostalim optuženicima naveo je da ih je možda znao iz viđenja, zbog čega je potpuno nelogično kao što se tvrdi u optužnici da bi s istima postigao dogovor u smislu kako ga se tereti u optužnici. S obzirom da je u inkriminirano vrijeme Wagner Tihomir bio dežuran u operativnom dežurstvu, da su se kod njega nalazili ključevi ulaznih vratiju prostorija za zadržavanje, bio je odgovoran za ono što se dešavalo, zbog čega smatra da ga Wagner Tihomir lažno tereti u svom iskazu kako bi otklonio odgovornost od sebe za inkriminirani događaj s obzirom da su ubijene osobe navodno izvedene iz prostorija za zadržavanje u vrijeme dežurstva Wagner Tihomira.

III opt. Zoran Maras je posebno naveo da je u 10. mjesecu 1991. g. bio ili zapovjednik voda ili pomoćnik zapovjednika specijalne jedinice policije PU bjelovarsko bilogorske, da mu je zapovjednik bio Hamdija Mašinović, da se zbog proteka vremena ne može sjetiti gdje je bio u inkriminirano vrijeme, ali se to vjerojatno može provjeriti kroz dnevni raspored rada u specijalnoj jedinici policije PU bjelovarsko bilogorske. Iz postrojbe specijalne jedinici policije poznaje II opt. Zdenka Radića, koji je također obavljao rukovodne dužnosti u postrojbi, kasnije je prešao u HV kao i IV opt. Ivan Orlović koji je bio policajac – specijalac. Poznaje i Slavka Penića koji je u inkriminirano vrijeme bio pripadnik policije ali ne zna koju je dužnost obavljao. Poznaje Wagner Tihomira, kao i I opt. Luku Markešića kojeg je znao samo iz viđenja. Osobno nije primao nikakve naredbe od I optuženika, s obzirom da mu isti nije bio nadređen, već je naredbe primao od zapovjednika specijalne jedinice policije Hamdije Mašinovića i načelnika PU bjelovarsko bilogorske. Premda je sa II opt. Zdenkom Radićem službeno surađivao, osobno su bili u svađi što može posvjedočiti zapovjednik Hamdija Mašinović. Poznato mu je gdje se nalaze prostorije za zadržavanje u zgradi PU bjelovarsko bilogorske, no nikakvih zadaća i obveza prema tom dijelu nije imao osim što su zajedno sa

ostalim pripadnicima specijalne policije nakon pada vojarne zarobljene pripadnike JNA sproveli u prostorije PU bjelovarsko bilogorske, ali ne i u prostorije za zadržavanje.

Na temelju provedenog dokaznog postupka, analizom svakog dokaza zasebno i u njihovoj međusobnoj vezi, kao i obrana optuženika, po ocjeni ovog suda dokazano je da su optuženici počinili kaznena djela koja im se stavljaju na teret u izmijenjenoj optužnici, zbog čega je sud optuženike za ta djela proglasio krivim i osudio.

Naime, na temelju iskaza svih preslušanih svjedoka te uvida u popise vojnih i civilnih osoba zatečenih u vojarni (list 843-867 spisa), nedvojbeno je utvrđeno da je dana 29.9.1991. godine u jutarnjim satima iz vojarne tzv. JNA v.p.4848 «Božidar Adžija» u Bjelovaru došlo do ispaljivanja granata na grad Bjelovar, nakon čega su pripadnici Hrvatskih oružanih snaga, istog dana oko 19,00 sati zauzeli navedenu vojarnu kojom prilikom su u vojarni zatekli veći broj vojnih i civilnih osoba od kojih su neke zarobili, a koje zarobljene osobe su nakon toga odveli, između ostalog, i u prostorije za zadržavanje koje su se nalazile u podrumu zgrade Policijske uprave Bjelovar.

Na temelju suglasnih iskaza svjedoka Kovač Save, Kalinić Đure i Hruška Dražena nedvojbeno je utvrđeno da su djelatnici PP Bjelovar Kalinić Đuro i Hruška Dražen iz njegovog stana u Bjelovaru priveli u prostorije za zadržavanje PU Bjelovar civila Kovač Savu, koji je smješten u prostoriju za zadržavanje zajedno sa ranije navedenim osobama koje su dovedene iz vojarne. Sud je usvojio iskaz svjedoka Kovač Save u dijelu u kojem kategorički i decidirano tvrdi da je po djelatnicima Policijske postaje Bjelovar doveden iz svog stana u Policijsku upravu Bjelovar dana 2.10.1991. godine, s obzirom da je iskaz u tom dijelu apsolutno okolnosan, uvjerljiv i logičan, kojeg ničim nisu doveli u sumnju svjedoci Hruška Dražen i Kalinić Đuro u dijelu u kojem tvrde da misle da su Kovač Savu priveli u policiju prije dana oslobođenja grada Bjelovara, dakle prije 29.9.1991. g. Naime, po ocjeni ovog suda svjedok Kovač Savo nema nikakvog interesa u tom dijelu lažno iskazivati, a s druge strane logično je i životno, s obzirom na daljnji tijek događanja, da je svjedok dobro upamtio datum kad je priveden u Policijsku upravu. Nadalje, sud je također usvojio iskaz svjedoka Save Kovača i u dijelu u kojem tvrdi da su ga djelatnici policije, koji su došli po njega u stan kako bi ga priveli u Policijsku upravu Bjelovar, okrivljavali da je bio snajperista i da je pucao po gradu, te da se na dan napada na grad Bjelovar nalazio u vojarni, s obzirom da ni u tom dijelu iskaz svjedoka Save Kovača ničim nije doveden u sumnju.

Na temelju iskaza svjedoka Kovač Save, Daić Žarka, dežurnog krim tehničara koji je išao na očevid pronalaska leševa, zapisnika o očevidu, fotodokumentacije očevida, obdukcijских nalaza i mišljenja, fotodokumentacije obdukcije, balističkog nalaza i mišljenja, zapisnika o identifikaciji leševa na temelju vještačenja papilarnih linija pronađenih u šumi «Česma» kod Malog Korenova te medicinske dokumentacije za Kovač Savu, nedvojbeno je utvrđeno da je dana 4. listopada 1991. godine u navedenoj šumi pronađeno šest leševa, od kojih je na temelju vještačenja papilarnih linija identificirano pet, riječ je o Radovanu Barberić, Zdravku Dokman, Radovanu Gredeljević, Ivanu Hojsak i Bošku Radonjić, dok šesti leš na taj način nije bilo moguće identificirati, a niti je saslušani svjedok Ostojić Dušan na glavnoj raspravi mogao identificirati svog sina Ostojić Mirka iz razloga kako je to naveo u svom iskazu. Nadalje je nedvojbeno utvrđeno da su svi navedeni leševi zadobili brojne strijelne rane glave, trupa i udova, koje su dovele do njihove trenutne smrti, dok je Kovač Savo zadobio teške tjelesne ozljede u vidu prostrijelne rane lijeve strane lica i desne natkoljenice. Vještačenjem zrna metaka izvađenih iz pronađenih leševa utvrđeno je da su ozljede nanesene puščanom municijom dva različita kalibra, jedan 7,62 x 39 mm, koji se

može ispaliti iz poluautomatske, automatske puške i puškomitraljeza, a drugi 7,9 mm koji se može ispaliti iz vojničkih pušaka navedenog kalibra ili lovačkog karabina kalibra 8 x 57 mm.

Uzimajući u obzir navedena utvrđenja, sud je usvojio iskaz svjedoka Kovač Save i u dijelu u kojem navodi da je dana 2.10.1991. g. iz svog stana priveden u prostoriju za zadržavanje Policijske uprave Bjelovar u kojoj su se već nalazile druge osobe od kojih je poznavao Hojsak Ivicu, Đorđević Milorada i Gredeljević Radovana, da su inkriminirane noći iz navedene prostorije za zadržavanje izvedene sve osobe, dakle i on, osim Đorđević Milorada, koji je ostao u prostoriji za zadržavanje, da su sve izvedene osobe ukrcane u vozilo te odvezene do mjesta gdje su strijeljane, da je on jedini preživio strijeljanje, te da se nakon strijeljanja ranjen javio na jedan punkt gdje su bili pripadnici Hrvatskih oružanih snaga, od kud je vozilom hitne pomoći odvezen u bolnicu u Bjelovar. Naime, iskaz svjedoka Kovač Save u navedenom dijelu u skladu je sa ranije navedenim utvrđenjima, a osim toga isti ničim nije doveden u sumnju, što više u skladu je s drugim dokazima, pa tako iskazima svjedoka Wagner Tihomira, Oulovski Nevena, Lončarić Milana i Devčić Darka.

Prema tome, iz navedenih utvrđenja proizlazi dakle i nedvojbeno utvrđenje i zaključak da su oštećenici iz izreke presude, osim Kovač Save, zarobljeni prilikom zauzimanja vojarnje, nakon čega su prepraćeni u zgradu Policijske uprave bjelovarske, te smješteni u prostoriju za zadržavanje, u koju je smješten i civil Kovač Savo, nakon što je 2.10.1991. g. priveden u Policijsku upravu Bjelovar, iz koje zgrade i prostorije su inkriminirane večeri odnosno noći izvedeni i odvezeni u šumu Česma kod Malog Korenova gdje su strijeljani.

U optužnici se tvrdi da su strijeljane osobe iz izreke presude, osim Kovač Save, bili ratni zarobljenici jer su isti prilikom zauzimanja vojarnje zarobljeni kao pripadnici JNA.

Na temelju provedenih dokaza sud je utvrdio da su Radovan Barberić, Zdravko Dokman, Radovan Gredeljević, Ivan Hojsak, Boško Radonjić te još jedna NN osoba, čija mrtva tijela su pronađena u šumi Česma kod Malog Korenova, a koja mrtva tijela su bila i predmet obdukcije i identifikacije, bili pripadnici JNA, te da su kao takvi dana 29.9.1991. g. zarobljeni od strane Hrvatskih oružanih snaga, prilikom zauzimanja vojarnje, nakon čega su odvedeni u prostorije za zadržavanje PU Bjelovar, slijedom kojih utvrđenja proizlazi da su dakle imali status ratnih zarobljenika.

Naime, pojam ratnog zarobljenika određen je međunarodnim pravom. Prema čl. 4. A. toč. 1. Ženevske konvencije o postupanju s ratnim zarobljenicima od 12. kolovoza 1949. godine ratni zarobljenici, u smislu te konvencije, jesu, između ostalog, pripadnici oružanih snaga stranke sukoba, kao i pripadnici milicija i dobrovoljačkih odreda koje ulaze u sastav tih oružanih snaga, kada su pali pod vlast neprijatelja.

Da su ranije navedene osobe bili pripadnici JNA, dakle jedne strane oružanog sukoba, te da su kao takovi zarobljeni od strane Hrvatskih oružanih snaga, proizlazi iz slijedećih dokaza. Kao što je ranije navedeno, nedvojbeno je utvrđeno da su isti zarobljeni od strane Hrvatskih oružanih snaga prilikom zauzimanja vojarnje, dakle u vrijeme zarobljavanja nalazili su se u vojarni. Na temelju iskaza svjedoka Kovač Save, Wagner Tihomira i Oulovski Nevena, zapisnika o očevidu, fotodokumentacije očevida, fotodokumentacije obdukcije, nedvojbeno je utvrđeno da su navedene osobe imale obučene dijelove vojnih odora JNA. Uzimajući u obzir navedeno utvrđenje, slijedi zaključak da je vjerodostojan spisak dobrovoljaca koji su došli u V.P.4848 Bjelovar (list 229 spisa), a na kojem spisku se nalaze, između ostalog, i imena Radovana Barberić, Zdravka Dokman, Radovana Gredeljević, Ivana

Hojsak, Boška Radonjić, a također još nekih osoba pa tako i Milorada Đorđevića, Mirka Ostojića i dr. Sud je usvajajući iskaz svjedoka Gregurević Branka, s obzirom da navedeni iskaz ničim nije doveden u sumnju, utvrdio da je operativni tim koji je provodio izvide odmah nakon inkriminiranog događaja, dakle početkom listopada mjeseca 1991. godine, a čiji je član bio svjedok Gregurević Branko, od policijskih službenika PU Bjelovar koji su bili zaduženi za zadržane osobe dobio taj spisak dobrovoljaca, koji je, nakon što su prekinuti izvidi, sačinjavao dio formiranog spisa. S obzirom da dakle iz navedenog spiska dobrovoljaca V.P.4848 Bjelovar proizlazi da su navedeni oštećenici bili dobrovoljci, dakle da su kao dobrovoljci ušli u sastav JNA, a što proizlazi iz činjenice da su bili obučeni u dijelove vojne odore JNA (košulje, hlače, čizme bez vezica), po ocjeni ovog suda nema nikakve dvojbe da su isti bili ratni zarobljenici, jer su kao dobrovoljci ušli u sastav JNA, te su kao takovi i zarobljeni od strane hrvatskih oružanih snaga prilikom zauzimanja vojarnje.

Slijedom navedenog, utvrđeno je da su oštećenici iz izreke presude, osim Save Kovača, bili ratni zarobljenici, dok je Savo Kovač, kao civil, priveden dana 2.10.1991. g. iz svog stana u Policijsku upravu bjelovarsku zbog sumnje da je za vrijeme napada na grad Bjelovar bio snajperista i pucao po gradu, a kako to tvrdi svjedok Savo Kovač, koju sumnju svjedok Savo Kovač poriče, a također ne postoji niti jedan drugi dokaz koji bi upućivao na osnovanost te sumnje. Nadalje je utvrđeno da su oštećenici ratni zarobljenici i civil Savo Kovač od strane nepoznatih počinitelja izvedeni iz zgrade Policijske uprave bjelovarske i odvezeni do mjesta strijeljanja, gdje su strijeljani, s posljedicom da su oštećenici ratni zarobljenici ubijeni, dok je Savo Kovač zadobio teške tjelesne ozljede. Nema nikakve dvojbe da je navedeno strijeljanje oštećenika u uzročnoj vezi sa oružanim sukobom između hrvatskih oružanih snaga s jedne strane te s druge strane JNA i srpskih paravojnih formacija, koji je na području grada Bjelovara najintenzivniji bio dana 29.9.1991. g., time da se taj oružani sukob odvijao i u inkriminirano vrijeme na okolnom području grada Bjelovara, o čemu je svjedočio Jure Šimić, kao i na drugim područjima Hrvatske, što predstavlja i općepoznatu činjenicu. S obzirom da je Hrvatski Sabor donio Odluku o raskidanju svezi sa SR Jugoslavijom 8. listopada 1991. g., kada je tadašnja JNA proglašena neprijateljskom vojskom strane države, u inkriminirano vrijeme oružani sukob između hrvatskih oružanih snaga s jedne strane te s druge strane JNA i srpskih paravojnih formacija imao je značaj nemeđunarodnog oružanog sukoba.

Uzimajući u obzir ranije navedena utvrđenja, ubijanje ratnih zarobljenika i napad na civila Savu Kovača kojega je posljedica teška tjelesna ozljeda, za vrijeme navedenog oružanog sukoba koji nije imao međunarodni karakter predstavlja kršenje pravila međunarodnog prava navedenih u izreci ove presude, dakle čl. 3. st. 1. Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12.8.1949. g. i Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12. 8.1949. g., koja odredba je zajednička, a iz koje proizlazi da je u slučaju oružanog sukoba koji nema međunarodni karakter prema osobama koje izravno ne sudjeluju u neprijateljstvima, uključivši i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje, zabranjen svaki oblik nasilja protiv života i tijela, osobito sve vrste ubojstva, zatim čl. 4. st. 2. toč. a. VI Dopunskog Protokola Ženevskim konvencijama od 12.8.1949. g. o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II), usvojenog 8. lipnja 1977. g. (u daljnjem tekstu skraćeno Protokola II), kojom odredbom je propisano kao i u citiranom čl. 3. st. 1. navedenih Ženevskih konvencija, te čl. 13. Protokola II u kojem je propisano da civilno stanovništvo i građanske osobe ne smiju biti predmet napada, te da su zabranjeni čini nasilja prema njima.

Zbog navedenih razloga, nepoznati počinitelji su kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba, ubijanjem oštećenika ratnih zarobljenika i strijeljanjem civila Save Kovača, s posljedicom teške tjelesne ozljede za istog, počinili kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZRH i kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH.

Optuženici se terete da su prema prethodnom dogovoru, u cilju da svojim postupanjem omogućе počiniteljima ubijanje ratnih zarobljenika i civila Save Kovača, počinili inkriminirane radnje iz izreke presude, dakle da je I optuženik rekao voditelju smjene operativnog dežurstva PU Bjelovar Tihomiru Wagneru da će tijekom večeri doći pripadnici specijalne policije i odvesti ratne zarobljenike, s time da se u izmijenjenoj optužnici I optuženik tereti da je Wagner Tihomiru i naredio da pripadnicima specijalne policije dade ključ od podrumskih prostorija kako bi se ratni zarobljenici mogli odvesti, zatim se u izmijenjenoj optužnici II opt. Zdenko Radić, III opt. Zoran Maras i IV opt. Ivan Orlović terete da su nakon toga došli u zgradu Policijske uprave i od Wagner Tihomira uzeli ključeve, s time da su svi optuženici znali da će ratni zarobljenici i civil Savo Kovač biti izvedeni iz zgrade i odvezeni za pogodno mjesto da ih se ubije što je i učinjeno od strane nepoznatih osoba, te da su na taj način umišljajno pomogli drugima da počine ratni zločin protiv ratnih zarobljenika i ratni zločin protiv civilnog stanovništva.

Na temelju iskaza svjedoka Wagner Tihomira sud je utvrdio da su optuženici počinili ~~inkriminirane radnje za koje se terete u izmijenjenoj optužnici~~, osim da je I opt. Luka Markešić naredio Wagner Tihomiru da pripadnicima specijalne policije dade ključ od podrumskih prostorija kako bi se ratni zarobljenici mogli odvesti, tj. na temelju navedenog iskaza sud je utvrdio da je dana 3.10.1991. g. I opt. Markešić Luka došavši u zgradu PU Bjelovar rekao voditelju smjene operativnog dežurstva PU Bjelovar Wagner Tihomiru da će tijekom večeri doći pripadnici specijalne policije i odvesti ratne zarobljenike, što je podrazumijevalo da će im dati ključ od prostorija za zadržavanje koje su se nalazile u podrumu, te da su nakon toga negdje između 21,00 i 22,00 sata u zgradu policijske uprave došli II opt. Zdenko Radić, III opt. Zoran Maras i IV opt. Ivan Orlović, da je jedan od njih Wagner Tihomiru predočio spisak osoba, na kojem se nalazilo 5-8 osoba, rekavši da su došli po te osobe, nakon čega je Wagner Tihomir toj osobi predao ključ od podrumskih prostorija gdje su se nalazile ćelije sa ratnim zarobljenicima.

Naime, svjedok Wagner Tihomir, u inkriminirano vrijeme voditelj smjene operativnog dežurstva smještenog u zgradi Policijske uprave Bjelovar, u kojoj zgradi je bilo sjedište PU Bjelovar i I Policijske postaje Bjelovar, u svom je iskazu kojeg je dao u predistražnom postupku, u okviru hitnih istražnih radnji, dana 20. srpnja 2001. godine, naveo da je dana 3.10.1991. godine u 19,00 sati preuzeo dužnost voditelja smjene operativnog dežurstva, koja smjena mu je trajala do 4.10.1991. g. do 07,00 sati. Neposredno prije nego što je primio službu, možda nekih 10-15 minuta prije 19,00 sati, izvan prostorije operativnog dežurstva, I optuženik Markešić Luka, koji je bio dežurni rukovoditelj Policijske uprave Bjelovar, rekao mu je da će tijekom večeri dolaziti dečki iz specijalne policije te će odvoditi ratne zarobljenike, da ima u pričuvu policajca Hrvata u slučaju da djelatnicima specijalne policije treba pomoć, da mu sve to nije bilo čudno s obzirom da su se tih dana svakodnevno odvodili ratni zarobljenici radi obavljanja razgovora, da su negdje oko 21,00 ili 22,00 sata došli u odori specijalne policije II optuženi do IV optuženi, koji su kod sebe imali oružje, da mu je jedan od njih pokazao nekakav spisak kojeg je letimično pogledao te vidio da je na spisku bilo 5 do 8 imena, te da mu je ta osoba rekla da su došli po te osobe, nakon čega je toj osobi predao ključ od podrumskih prostorija gdje su bile ćelije sa ratnim zarobljenicima. U to vrijeme poznao

je svu trojicu, dakle II opt. Zdenka Radića, III opt. Zorana Marasa i IV opt. Ivana Orlovića. Nakon što je dao ključ, oni su otišli, pozvao je Penić Slavka te od njega zatražio da bude blizu II opt. – IV opt., da im pritekne u pomoć ako će im trebati. Ključ mu je vraćen za kojih 5-10 minuta, ključ mu je vratio Penić Slavko koji je rekao da im treba jedno vozilo. Koliko se sjeća zatražio je od 3. dežurnog Markešić Tome da da ključ od nekog vozila koje mu je bilo na raspolaganju, pa je tako bio dat ključ od dostavnog vozila koje se koristilo za potrebe kuhinje. On je cijelo vrijeme bio u prostoriji operativnog dežurstva, ni u jednom trenutku nije izlazio iz te prostorije, tako da osobno nije vidio tko je sve odveden niti zna tko je sve odveden. Za dostavno vozilo bio je zadužen Dolanjski Ivan, moguće je da se ključ od tog vozila nalazio kod njega, te da je Markešić Tomi rekao da pošalje nekog slobodnog policajca do Dolanjskog kako bi od istog uzeo ključ od dostavnog vozila. I opt. Markešić Luka zadržao se u zgradi PU Bjelovar do otprilike 19,30 sati kada je napustio zgradu, te večeri i noći istog više nije vidio.

U iskazu kojeg je iznio u istrazi dana 5. rujna 2001. godine svjedok Wagner Tihomir je ponovio ranije citirane navode iz njegovog prvog svjedočkog iskaza u svezi I opt. Markešić Luke, nadodajući da mu sve to ništa nije bilo čudno jer je smatrao da će se raditi o još jednom premještanju zarobljenih osoba, kao što je već bilo slučajeva premještanja, zatim navode o dolasku tri muške osobe, od kojih mu je jedna pokazala spisak, kojoj osobi je dao ključ od podrumskih prostorija za zadržavanje, nadodao je da te tri osobe nisu bile maskirane, tako da je vidio njihova lica, da je u to vrijeme dobro poznao II opt. – IV opt. s time da je nadodao da su te tri muške osobe možda bili II opt. – IV opt., a možda i nisu bili, a koju nesigurnost je obrazložio navođenjem da je u to vrijeme bila velika frekvencija ljudi odnosno policajaca, tako da je svakog dana puno puta viđao policajce, pa tako i optuženike, zbog čega nije siguran da li su te tri muške osobe bili II – IV optuženici. Nadodao je da su mu trojica inspektora prilikom ispitivanja u Koprivnici, nakon inkriminiranog događaja, sugerirali imena II – IV optuženika pitajući ga samo da li su Radić, Maras i Orlović bili ti koji su izveli navedene osobe, te da mu nikakva druga imena nisu spominjali. Na obavijesnom razgovoru u 7. mjesecu 2000. g. ponovno je bio pitan da li poznaje II – IV optuženike te da li su možda oni odveli osobe iz zgrade PU Bjelovar. U mjesecu srpnju 2001. godine ponovno je bio obavljen obavijesni razgovor te je ponovno bio pitan da li su II – IV optuženici odveli osobe iz zgrade Policijske uprave Bjelovar.

Na glavnoj raspravi kod Županijskog suda u Bjelovaru 18.12.2001. g. svjedok Wagner Tihomir iskazivao je suglasno kao na zapisniku od 5. rujna 2001. godine s time da je nadodao da je u periodu između srpnja mjeseca 2000. i srpnja mjeseca 2001.g., u kojim mjesecima su s njim obavljeni obavijesni razgovori, primao anonimna prijeteca pisma od kojih je neka predao u PU Bjelovar. U pismima se prijetilo njemu i članovima njegove obitelji. U svezi iskaza kojeg je dao 20. srpnja 2001. g. naveo je da se prije davanja tog iskaza nalazio u Zagrebu, kada je pozvan od operativca iz PU Bjelovar da dođe u PU Bjelovar radi obavijesnog razgovora. Dva sata iza tog poziva telefonski ga je nazvala nepoznata osoba koja ga je pitala da li je voljan da se nađu nakratko, da nešto razgovaraju, prihvatio je poziv, prema dogovoru sa NN osobom se sreo u lokalnu u Žabnom. Osobu nije poznao niti mu se predstavila. NN osoba mu je rekla da će sutra jedan čovjek iz Zagreba na policiji s njima obaviti obavijesni razgovor, da bi bilo jako pametno da kaže imena osoba u svezi inkriminiranog događaja, da s ovim događajem dovede u vezu optuženike tj. Markešića, Radića, Marasa i Orlovića, čime je razgovor bio završen. Iste večeri pred vratima stana netko mu je ostavio punu plinsku bocu. S obzirom na iznijeto, te s obzirom na način kako je s njim nakon toga obavljen obavijesni razgovor, kod istražnog suca je iskazivao kako je to uneseno u zapisnik. Istražnom sucu nije spominjao prijetnje jer ga to nitko nije pitao.

Na glavnoj raspravi kod ovoga suda dana 11. siječnja 2005. godine svjedok Wagner Tihomir je iskazivao suglasno kao na zapisniku o ispitivanju od 5. rujna 2001. g. i zapisniku s glavne rasprave od 18.12.2001. s time da je nadodao da mu je NN osoba u lokalu Žabno rekla da bi bilo jako pametno, kako bi sačuvao živu glavu i kako ga se ne bi teretilo za suučesništvo, da kaže da su Radić, Maras i Orlović odveli zarobljenike s time da je NN osoba spomenula i I opt. Markešić Luku. Vidio je da se NN osoba odvezla osobnim automobilom tip karavan bez registarskih oznaka. Slijedećeg dana otišao je u PU Bjelovar na obavijesni razgovor, s njim je razgovarao Novaković Stipo iz Zagreba, istome je ispričao ono što mu je sugerirala NN osoba u lokalu Žabno, nakon čega ga je Novaković pitao da li će to ispričati kod istražnog suca, za par dana je kod istražnog suca Županijskog suda u Bjelovaru dao svoj iskaz u kojem je rekao ono što je NN osoba od njega tražila. U svezi identiteta tri muške osobe nadodao je da ne može sa sigurnošću reći da li su to bili optuženici Radić, Maras i Orlović iz razloga što su oni tada spavali u Policijskoj postaji, svakodnevno ih je mnogo puta viđao, zbog čega je teško reći u kojem trenutku i u kojem događaju ih je vidio. Ostao je kod izjave da dopušta mogućnost da su te tri muške osobe bili navedeni optuženici, međutim mogle su biti i neke druge osobe, zbog opisanog razloga. U svezi iskaza od 20.7.2001. g., u kome je naveo da su te tri muške osobe bili optuženici Radić, Maras i Orlović, naveo je da je njihova imena spomenuo iz već iznesenog razloga, a također zbog prijetnji koje je dobivao, kao i zbog toga što je u opisanim obavijesnim razgovorima od njega traženo da navedene optuženike dovede u vezu sa inkriminiranim događajem. Nadodao je da se detalja u svezi kontakta sa Markešić Tomom oko nabavke vozila odnosno ključa u biti ne sjeća, a u svezi razgovora sa Hajdinjak Josipom u Koprivnici izjavio je da je istome u tom razgovoru ispričao kao na glavnoj raspravi.

Na glavnoj raspravi kod ovoga suda dana 24. listopada 2007. godine svjedok Wagner Tihomir je uvodno izjavio da ostaje kod svjedočkog iskaza sa glavne rasprave od 11. siječnja 2005. g., da bi nakon toga samo djelomično iskazivao suglasno kao na zapisniku s glavne rasprave od 11. siječnja 2005. g. Naime, za razliku od iskaza kojeg je iznio na glavnoj raspravi dana 11. siječnja 2005. g., u tom iskazu je naveo da se ne sjeća tko je inkriminirane noći bio dežurni rukovoditelj PU bjelovarske, a kad su mu u tom dijelu predloženi raniji iskazi izjavio je da je vrlo vjerojatno I optuženik bio dežurni rukovoditelj, te je izjavio da ostaje kod ranijih navoda u svezi toga. Nadalje je izjavio da mu je I opt. Luka Markešić došavši u zgradu Policijske uprave inkriminirane večeri rekao nešto u smislu „da će i dalje biti odvođenja i dovođenja“, a kad su mu u svezi toga predloženi raniji navodi, posebno sa zapisnika od 20. srpnja 2001. g., izjavio je da je vrlo lako da je I optuženik u toj izjavi spomenuo i dečke iz specijalne policije. U svezi ranije tvrdnje da mu je I optuženik rekao da ima u pričuvi policajca Hrvata za pomoć, izjavio je da se toga više ne sjeća, s time da je nadodao da su te zgode u smjeni radili samo Hrvati pa stoga nije bilo potrebe da I optuženik to posebno naglašava. Nadalje je naveo da su tijekom inkriminirane noći, nakon što mu je I optuženik rekao u smislu kao što je naveo, a prije nego što je operativno dežurstvo zaprimilo dojavu od dežurnog iz PP Čazma o ranjenoj osobi (riječ je o ranjenom civilu Savi Kovaču) prema njegovim današnjim sjećanjima do njega dolazile tri patrole policijskih službenika po ključ od podrumskih prostorija, kojima je predavao ključ, s time da mu je ključ nakon izvjesnog vremena vraćen, iz čega zaključuje da su te patrole odvozile odnosno prepraćivale ratne zarobljenike odnosno osobe koje su se nalazile u prostorijama za zadržavanje. Ne zna što su te policijske patrole radile nakon što im je predao ključ od podrumskih prostorija pa ne zna da li su oni odvodili odnosno prepraćivali bilo koga tko bi se nalazio u prostorijama za zadržavanje, premda zaključuje da se moglo raditi o odvoženju odnosno prepraćivanju osoba koje su se nalazile u prostorijama za zadržavanje s obzirom da je takvih slučajeva bilo prije toga u periodu od 29.9.1991. g., dakle od zauzimanja vojarne pa do inkriminirane noći

premda to ne može sa sigurnošću tvrditi. Kad su mu predloženi raniji iskazi u kojima nije spominjao da bi tijekom inkriminirane noći dolazile tri patrole policijskih službenika po ključ od ulaznih vratiju prostorija za zadržavanje izjavio je da ga do sada nitko nije pitao da li je bilo jednog ili više dolazaka po ključ tijekom inkriminirane noći. Izjavio je da se više ne sjeća koji su to policijski službenici inkriminirane noći bili pripadnici tih patrola koje su dolazile po ključ ulaznih vratiju, u svakom slučaju radilo se o njemu poznatim policijskim službenicima jer im inače ne bi dao ključ. Na pitanje da li su inkriminirane noći došli u zgradu Policijske uprave bjelovarske po ključ od ulaznih vratiju II – IV optuženici izjavio je da se više ne sjeća tko je dolazio po ključ pa se tako ne sjeća da li su dolazili II – IV optuženici. Pretpostavlja da je inkriminirane noći obavijestio dežurnog rukovoditelja o zaprimljenoj dojavi od strane PP Čazma dakle o zaprimljenoj dojavi o ranjenoj osobi, a kad mu je u tom dijelu predloženi raniji iskaz izjavio je da se danas više ne sjeća da bi o toj dojavi obavijestio I opt. Luku Markešića koji bi bio dežurni rukovoditelj, a koji bi mu odgovorio u smislu kao što je naveo u ranijim iskazima, ali je ostao kod izjave da je obavijestio dežurnog rukovoditelja o toj dojavi. Izjavio je da je moguće da je nekim policijskim službenicima podijelio zadatke nakon što su policijske patrole dolazile inkriminirane noći po ključ od ulaznih vratiju od prostorija za zadržavanje, međutim konkretnih zadataka se ne sjeća, kad su mu predloženi njegovi navodi iz ranijih iskaza u svezi toga izjavio je da ostaje kod tih predloženi navoda. Ponovio je ranije navode da je u zgradi Policijske postaje Koprivnica razgovarao sa Hajdinjak Josipom na samo, međutim izjavio je da je u svezi predmetnih događanja inkriminirane noći istome rekao kao i u svom iskazu na raspravi 24. listopada 2007. g. Prijeteća pisma dobivao je negdje u vrijeme obavijesnih razgovora u 2001. g., određeno vrijeme prije nego što je prvi puta ispitan kod istražnog suca, na osnovi čega zaključuje da prijeteća pisma imaju veze predmetnim inkriminiranim događajem. Prijetnju u vidu ostavljanja plinske boce ispred ulaznih vratiju u stan shvatio je u kontekstu ranijeg razgovora sa NN osobom u lokalu u Žabnom. Nadodao je da mu je na glavnim raspravama bilo lakše iskazivati, jer je iskaz davao u javnoj atmosferi i prisutnosti medija zbog čega je manje osjećao strah nego prilikom ispitivanja kod istražnog suca. Također je naveo da je nakon 29.9.1991. g., nakon zauzimanja vojarne u Bjelovaru, oformljen stožer u kojeg su ušli određeni službenici PU bjelovarske, po svom položaju, član tog stožera bio je i I opt. Luka Markešić, prema njegovim saznanjima I optuženik je bio jedna od rukovodećih osoba u stožeru. U nadležnosti stožera između ostalog bili su i ratni zarobljenici koji su iz vojarne dovedeni u zgradu Policijske uprave gdje su i zadržani.

Prema tome u svim svojim svjedočkim iskazima, osim djelomično u zadnjem iskazu kojeg je iznio na glavnoj raspravi 24. listopada 2007. godine, svjedok Wagner Tihomir, koji je u inkriminirano vrijeme bio nedvojbena voditelj smjene operativnog dežurstva, navodi da je 3.10.1991. g. oko 19,00 sati u zgradu Policijske uprave Bjelovar došao I opt. Markešić Luka, koji je u to vrijeme bio dežurni rukovoditelj Policijske uprave Bjelovar, koji mu je rekao da će tijekom večeri doći pripadnici specijalne policije i odvesti ratne zarobljenike, te da su nakon toga došle tri muške osobe u šarenim odorama po ratne zarobljenike, da je jedna pokazala spisak kojeg je letimično pogledao, toj osobi je na njezino traženje predao ključeve od prostorija za zadržavanje u kojima su se nalazili ratni zarobljenici. U prvom svjedočkom iskazu kojeg je dao u okviru hitnih istražnih radnji 20. srpnja 2001. g. navodi da su te tri muške osobe bili Radić, Maras i Orlović, da bi u slijedećim iskazima u tom smislu izrazio svoju nesigurnost, dopuštajući mogućnost da su bili Radić, Maras i Orlović, a također dopuštajući mogućnost da su to bile neke druge osobe, obrazlažući tu svoju nesigurnost u ranije opisanom smislu, da bi u zadnjem iskazu na glavnoj raspravi 24. listopada 2007. godine nadodao da su inkriminirane večeri po ključeve od prostorija za zadržavanje došle ne samo tri

muške osobe koje je ranije spominjao, već da su dolazile tri patrole policijskih službenika, s time da je u svakoj patroli bilo više policijskih službenika.

Sud je usvojio iskaz svjedoka Wagner Tihomira kojeg je dao u okviru hitnih istražnih radnji 20. srpnja 2001. g., a kod kojeg iskaza je ostao i u kasnijim fazama postupka (u zadnjem iskazu na glavnoj raspravi 24. listopada 2007. g. nadodao je da se radilo o dolasku triju patrola po ključeve, a ne samo, kao što je ranije iskazivao, o jednom dolasku trojice muškaraca) osim u pogledu identifikacije tri muške osobe u šarenim odorama, iz razloga što su neuvjerljivi razlozi zbog kojih svjedok u kasnijim iskazima nije siguran u identitet tri muške osobe, a također neki od iznesenih razloga u protivnosti su sa provedenim dokazima. Također, sud je usvojio ranije navedeni iskaz svjedoka Wagner Tihomira iz razloga što je isti potvrđen drugim dokazima u pogledu niza okolnosti.

Naime, u iskazu sa zapisnika od 5. rujna 2001. g. svjedok Wagner Tihomir svoju nesigurnost u pogledu identiteta tri muške osobe, za koje navodi da su možda bili II opt. – IV opt., a možda i nisu bili, obrazlaže s navođenjem da je u zgradi Policijske uprave bila velika frekvencija ljudi odnosno policajaca koje je svakodnevno više puta viđao pa tako i II – IV optuženike, koji su i spavali u zgradi Policijske uprave Bjelovar, a što je nadodao na glavnoj raspravi 11.01.2005. g., zbog čega nije siguran da li su navedene tri muške osobe bili II opt. – IV opt. Dakle, tim svojim navodima svjedok želi reći da je oko inkriminiranog vremena u zgradi Policijske uprave, osim ostalih policajaca, često viđao i optuženike, da je u to vrijeme u zgradi Policijske uprave bila velika frekvencija policijskih službenika zbog čega nije siguran u identitet tri muške osobe. Međutim, iz iskaza svjedoka Mašinović Hamdije i Trogrlić Josipa, zapovjednika specijalne jedinice policije, čiji su pripadnici bili II – IV optuženi, proizlazi da su prije inkriminiranog vremena i nakon inkriminiranog vremena pripadnici specijalne policije često bili po ratištima, a kad nisu bili na ratištima da su bili u svojim bazama Kamenitovac i Kukavica, koje baze su se nalazile izvan Bjelovara pri čemu svjedok Trogrlić Josip obrazlaže iz kojih razloga su pripadnici specijalne policije mogli napustiti bazu na određeno vrijeme. Prema tome, iz iskaza navedenih svjedoka proizlazi da nisu istiniti navodi svjedoka Wagner Tihomira u dijelu u kojem navodi da je II – IV optuženike često viđao u zgradi Policijske uprave Bjelovar, s obzirom da iz iskaza svjedoka Mašinović i Trogrlić proizlazi da su pripadnici specijalne policije rijetko napuštali baze kad se nisu nalazili na ratištima. U prilog navedenog zaključka govori svjedok Cikoja Stipan, policijski službenik, koji u svom svjedočkom iskazu navodi da je u inkriminirano vrijeme poznavao sve optuženike, da su II – IV optuženici kao pripadnici specijalne policije bili dislocirani izvan grada Bjelovara, nalazeći se u svojim bazama, da su jako rijetko dolazili u zgradu Policijske uprave, da su potrebu za dolaskom u zgradu imali zbog rješavanja personalnih stvari. Zbog navedenih razloga, potpuno su neuvjerljivi navodi svjedoka Wagner Tihomira da nije siguran u identitet tri muške osobe, između ostalog, i iz razloga čestog viđanja II – IV optuženika u zgradi Policijske uprave.

Nadalje, gledajući s psihološkog stanovišta potpuno je neuvjerljivo da svjedok Wagner Tihomir ne bi znao i zapamtio osobe kojima je predao ključ od podrumskih prostorija za zadržavanje ako se sagleda daljnji tijek događanja. Naime, 4.10.1991. g. u 01,30 sati svjedok Wagner Tihomir je u dnevnu knjigu događaja (fotokopija prileži na listu 247 spisa) upisao, a kao što i sam potvrđuje, da je zaprimio dojavu o ranjavanju Kovač Save od «Raša 200» UK vezom. Iz iskaza svjedoka Kovač Save, Devčić Darka, Rovišćanec Dražena i Lončarić Milana proizlazi da se Kovač Savo ranjen javio na punkt u Narti, na kojem su se nalazili ranije navedeni svjedoci čuvajući stražu, da je o njegovom dolasku obaviještena dežurna služba Policijske postaje Čazma, koja dežurna služba je o događaju obavijestila Wagner Tihomira.

Wagner Tihomir u svom iskazu navodi da mu je dežurni s Policijske postaje Čazma dojavio da je njihova ophodnja naišla na ranjenog čovjeka koji je izjavio da je izveden iz zgrade PU Bjelovar, da je strijeljan, zbog čega je on tražio da se tog ranjenog čovjeka odmah odvede u bolnicu u Bjelovar time da je u knjigu događaja unio tu informaciju. Prema tome, iz navedenih utvrđenja proizlazi da je Wagner Tihomir par sati nakon što je predao ključ osobama koje su došle po ratne zarobljenike dobio informaciju u svezi ranjene osobe koja je izjavila da je izvedena iz zgrade Policijske uprave Bjelovar te da je strijeljana, što je svjedok Wagner upisao u knjigu događaja, nakon čega je poduzeo radnje kao što opisuje u svom iskazu, nazivajući u više navrata I optuženika, te dajući nalog svjedoku Pandur Željku. Po mišljenju ovog suda, u situaciji kada svjedok Wagner Tihomir dobiva ranije navedene informacije, a on je voditelj smjene operativnog dežurstva u zgradi Policijske uprave Bjelovar, potpuno je neuvjerljivo da se u takvoj situaciji Wagner Tihomir ne bi sjetio i zapamtio osobe kojima je dao ključ od prostorija za zadržavanje, a kraj činjenice da mu je I optuženik rekao da će pripadnici specijalne policije doći po ratne zarobljenike, što je podrazumijevalo, kako navodi svjedok Wagner, da će im dati ključ od prostorija za zadržavanje. Zbog navedenih razloga neuvjerljiv je razlog zbog kojeg svjedok Wagner Tihomir nije siguran u identitet tri muške osobe, a koji razlog je svjedok naveo u iskazu od 5. rujna 2001. godine.

Nadalje, na glavnoj raspravi kod Županijskog suda u Bjelovaru 18.12.2001. g., te na glavnoj raspravi kod ovog suda 11. siječnja 2005. g., svjedok Wagner Tihomir navodi nove razloge kojima obrazlaže svoju nesigurnost u svezi identiteta tri muške osobe, te kojim razlozima obrazlaže svoj iskaz sa zapisnika od 20. srpnja 2001. godine. U iskazima koje je dao na glavnim raspravama navodi da je u vremenskom periodu između obavijesnih razgovora u srpnju 2000. i srpnju 2001. g. primao anonimna prijeteća pisma, u kojima se prijetilo njemu i njegovoj obitelji, neka od tih pisama predavao je u Policijsku upravu Bjelovar, dan prije obavijesnog razgovora sa policijskim djelatnikom Novaković Stipom u srpnju mjesecu 2001. godine, sastao se sa NN osobom u lokalu Žabno, koja NN osoba je tražila da u predstojećem obavijesnom razgovoru tereti optuženike kako bi sačuvao živu glavu te kako ne bi bio procesuiran kao suučesnik, a istog dana navečer ispred vratiju stana ostavljena mu je puna plinska boca. Slijedećeg dana Novaković Stipo je s njim obavio obavijesni razgovor, za par dana dao je svoj svjedočki iskaz istražnom sucu Županijskog suda u Bjelovaru.

Po ocjeni ovog suda potpuno su neuvjerljive iznesene tvrdnje svjedoka Wagner Tihomira kojima obrazlaže da je u svjedočkom iskazu dana 20.7.2001. g. teretio II opt. – IV opt. zbog navedenih prijetnji.

Naime, kao što proizlazi iz zapisnika o ispitivanju svjedoka Wagner Tihomira od 20. srpnja 2001. g., svjedok Wagner Tihomir je izjavio da mu nisu bile upućivane prijetnje u svezi ovog predmeta, ali da je nakon inkriminiranog događaja bio premješten na drugo radno mjesto te je prekinuto njegovo redovno školovanje. Također u iskazu od 5. rujna 2001. godine ne govori o prijetnjama, a također ne govori da se Novaković Stipo tijekom obavijesnog razgovora s njim služio nekim nedopuštenim metodama. Tek na glavnoj raspravi kod Županijskog suda u Bjelovaru spominje ranije navedene prijetnje, kod kojih navoda ostaje u svom iskazu i na glavnoj raspravi kod ovoga suda.

Po ocjeni ovog suda ne postoji niti jedan razlog a niti logično objašnjenje, ukoliko bi bio istinit navod svjedoka Wagner Tihomira da je zbog opisanih prijetnji u svom prvom svjedočkom iskazu lažno teretio II opt. – IV opt., zašto o tim prijetnjama tek govori u

svjedočkom iskazu na glavnoj raspravi 18.12.2001. g., a o istima ne govori u svjedočkim iskazima koje je iznio prije toga i to dana 20. srpnja 2001. g. i 5. rujna 2001. godine. Nadalje, postavlja se pitanje u čemu bi se sastojao interes odnosno motiv, prema iskazu svjedoka Wagner Tihomira, očito djelatnika policije da traže od navedenog svjedoka da lažno tereti optuženike koji su bili pripadnici policije. Sud ne vidi takav motiv i interes, niti ga sam svjedok nudi i obrazlaže. U prilog navedenog zaključka iskazuju svjedoci Hajdinjak Josip, Gregurević Branko, a također i Grabar Ivan. Naime, navedeni svjedoci, a posebno Hajdinjak Josip i Gregurević Branko, u svojim iskazima opisuju prijetnje koje su primili i kojima su bili izloženi nakon inkriminiranog događaja, tijekom policijskih izvida. Iz sadržaja tih prijetnji, o kojima isti govore, jasno proizlazi da je smisao prijetnji bio neotkrivanje počinitelja inkriminiranog događaja. Sud je usvojio navedene iskaze kao logične, uvjerljive koji ničim nisu dovedeni u sumnju. Prema tome, uzimajući u obzir navedeno utvrđenje, iskaz svjedoka Wagner Tihomira u dijelu u kojem tvrdi da je zbog opisanih prijetnji lažno teretio II – IV optuženike ukazuje se dodatno neuvjerljivim. Što se tiče načina obavljanja obavijesnog razgovora Novaković Stipe sa svjedokom Wagner Tihomirom, nakon kojeg razgovora je svjedok Wagner Tihomir za par dana dao svoj svjedočki iskaz kod istražnog suca Županijskog suda u Bjelovar, kako proizlazi iz suglasnih navoda svjedoka Wagner Tihomira i Novaković Stipe, sud je usvojio iskaz svjedoka Novaković Stipe da se tijekom obavljanja obavijesnog razgovora nije služio nikakvim nedopuštenim metodama, s obzirom da ni sam svjedok Wagner Tihomir ne tvrdi da bi se svjedok Novaković Stipo koristio nedopuštenim metodama, što više sam navodi da ga je Novaković Stipe pitao u svezi II opt. – IV opt., te da je istome dao svoju obavijesnu izjavu u skladu sa razgovorom sa NN osobom u lokalnu Žabno. S obzirom na navedeno, za ocjenu iskaza svjedoka Wagner Tihomira u biti su nebitne tvrdnje svjedoka Penić Slavka u dijelu u kojem navodi da mu je Novaković Stipo tijekom obavijesnog razgovora prijetio s obzirom da dakle on govori o obavijesnom razgovoru između njega i Novaković Stipe. Bez obzira na iznijeto, sud je usvojio iskaz svjedoka Novaković Stipe i u svezi načina obavljanja obavijesnog razgovora sa svjedokom Penić Slavkom, u kojem opisuje zakoniti način obavljanja obavijesnog razgovora, dok u tom dijelu nije usvojen iskaz svjedoka Penić Slavka, iz razloga što niti jedan drugi svjedok s kojim je Novaković Stipo obavljao obavijesne razgovore, a riječ je o svjedocima Wagner Tihomiru, Hajdinjak Josipu, Lončarić Milanu, a također i Kupsjak Stjepanu, ne tvrde da se Novaković Stipo tijekom obavljanja obavijesnih razgovora sa njima služio nedopuštenim metodama kao primjerice prijetnjama, ucjenama i slično.

Što se tiče svjedoka Pintera Ive, Radojčić Siniše, Ščuković Željka, Bušić Dražena i Štajduhar Dražena, policijskih službenika različitih policijskih postaja, koji su tijekom 2000. godine obavljali obavijesne razgovore, koji su u svojim iskazima naveli da se prilikom obavljanja razgovora nisu služili nikakvim nedopuštenim metodama, te da su razgovore obavili profesionalno, po ocjeni ovog suda tim iskazima ničim nisu dovedeni u sumnju ranije navedeni ovosudni zaključci u svezi iskaza svjedoka Wagner Tihomira.

Posebno što se tiče iskaza svjedoka Wagner Tihomira kojeg je iznio na glavnoj raspravi kod ovog suda 24. listopada 2007. g. u dijelu u kojem je naveo da su inkriminirane večeri do njega dolazile tri patrole policijskih službenika po ključ od podrumskih prostorija za zadržavanje, koja tvrdnja je protivna svim ranijim njegovim iskazima u kojima je samo spominjao dolazak tri muške osobe po ključ od podrumskih prostorija, po ocjeni ovog suda očito je da svjedok Wagner Tihomir tim navodima, kao i ostalim navodima koje je iznio na toj raspravi a u kojima je djelomično različito iskazivao nego u svim ranijim iskazima (sadržaj naloga kojeg mu je dao I opt. Luka Markešić i obavijest I opt. Luki Markešiću o zaprimljenoj dojavi), te u kojima je naveo da se nekih događaja više ne sjeća (davanje zadataka policijskim

službenicima nakon što je predao ključ od podrumskih prostorija za zadržavanje sukladno nalogu I optuženika) namjerno želi dovesti u sumnju svoje ranije iskaze, posebno iskaz kojeg je iznio kod istražnog suca 5. rujna 2001. g., a u kojim iskazima tereti optuženike da su počinili inkriminirane radnje iz izreke ove presude koje im se stavljaju na teret u izmijenjenoj optužnici. Naime, potpuno je neuvjerljivo i nelogično obrazloženje Wagner Tihomira da ranije nije spominjao dolazak triju patrola policijskih službenika po ključ od prostorija za zadržavanje iz razloga što ga to nitko nije pitao, s obzirom da je riječ o krucijalnom dijelu njegovog svjedočenja, pa je stoga potpuno neuvjerljivo, neživotno i nelogično da prilikom davanja više iskaza u kojima ga se pitalo o identitetu osoba kojima je dao ključ od podrumskih prostorija za zadržavanje ne bi spomenuo da se radilo ustvari o dolasku triju patrola policijskih službenika, u različito vrijeme, kojima je predavao ključ od podrumskih prostorija. Nadalje, što se tiče točnog sadržaja naloga kojeg mu je dao I optuženik i sadržaja razgovora sa I optuženikom nakon što je operativno dežurstvo zaprimilo dojavu o ranjenoj osobi, kao i točnih zadataka koje je dao policijskim službenicima nakon što je inkriminirane noći predao ključ od podrumskih prostorija, u svim ranijim iskazima Wagner Tihomir je jednako iskazivao, pa tako i na raspravi kod ovog suda 11. siječnja 2005. g., zbog čega je očito da zadnjim svojim iskazom na raspravi 24. listopada 2007. g. Wagner Tihomir nastoji dovesti u sumnju vjerodostojnost ranije navedenih svojih iskaza u cilju otklanjanja kaznene odgovornosti od optuženika. Zbog navedenih razloga, sud nije usvojio iskaz svjedoka Wagner Tihomira kojeg je iznio na raspravi kod ovog suda 24. listopada 2007. g. u ranije navedenom dijelu u kojem je iskazivao drugačije nego u ranijim iskazima.

Slijedom svega navedenog sud je usvojio iskaz svjedoka Wagner Tihomira sa zapisnika od 20. srpnja 2001. g. u kojem decidirano navodi da su te tri muške osobe bile II opt. – IV opt., a kod kojeg iskaza je ostao u kasnijim fazama postupka osim u pogledu identiteta te tri muške osobe, dok nisu usvojeni kasniji iskazi svjedoka Wagner Tihomira u dijelu u kojem navodi da ne zna identitet navedene tri muške osobe, kao ni iskaz kojeg je iznio na raspravi 24. listopada 2007. g.

Kao što je ranije navedeno, sud je usvojio navedeni iskaz svjedoka Wagner Tihomira i iz razloga što je isti potvrđen drugim dokazima u pogledu niza okolnosti, iz čega slijedi zaključak da je riječ o uvjerljivom i okolnosnom iskazu.

Naime, na temelju suglasnih iskaza svjedoka Hajdinjak Josipa, Gregurević Branka i Musić Josipa, koje sud u tom dijelu usvaja kao suglasne, ničim dovedene u sumnju, utvrđeno je da je nakon inkriminiranog događaja, tijekom policijskih izvida operativnog tima, čiji članovi su bili Gregurević Branko i Musić Josip, Hajdinjak Josip na samo razgovarao sa Wagner Tihomirom, nakon kojeg razgovora su Gregurević Branko i Musić Josip obavili obavijesni razgovor sa Wagner Tihomirom u Policijskoj postaji Koprivnica. U svezi sadržaja razgovora sa Wagner Tihomirom, Hajdinjak Josip je u iskazima od 17.07.2001. g. i 19.09.2001. g., kod kojih iskaza je ostao na glavnim raspravama, naveo da mu je Wagner Tihomir rekao da je I opt. Markešić Luka od njega tražio ključ od prostorija za zadržavanje, da je njemu dao taj ključ, time da je u iskazu 17.07.2001. g. još nadodao da mu je Wagner Tihomir rekao da je u to vrijeme zapazio određeni broj policajaca, među kojima i Orlovića. Svjedok Wagner Tihomir u svim svojim iskazima potvrđuje da je sa Hajdinjak Josipom razgovarao na samo, u svezi sadržaja razgovora naveo je da je Hajdinjak Josipu rekao kao što je to rekao u svjedočkim iskazima u ovom kaznenom predmetu. Prema tome, nema nikakve dvojbe da su Hajdinjak Josip i Wagner Tihomir razgovarali na samo te da je Wagner Tihomir, kako prema njegovom iskazu, tako i prema iskazu Hajdinjak Josipa, u tom razgovoru spomenuo I optuženika kao osobu koja je došla u zgradu Policijske uprave, te je istu

spominjao u kontekstu davanja ključa od prostorija za zadržavanje, prema iskazu Hajdinjak Josipa u smislu da je I optuženik tražio ključ od prostorija za zadržavanje te da je njemu dao ključ, a prema iskazu Wagner Tihomira u smislu da je I optuženik rekao da će tijekom večeri doći pripadnici specijalne policije i odvesti ratne zarobljenike, što je podrazumijevalo da će istima dati ključ od prostorija za zadržavanje.

Nadalje, iz suglasnih iskaza svjedoka Oulovski Nevena, Sučić Pere, Grabar Ivana, Hajdinjak Josipa te Wagner Tihomira, nedvojbeno proizlazi da su se ulazna vrata, kroz koja se ulazilo u hodnik, iz kojeg hodnika se ulazilo u prostorije za zadržavanje, zaključavala, te da se ključ nalazio kod vođitelja smjene operativnog dežurstva. Uzimajući u obzir navedeno utvrđenje, logična je i uvjerljiva tvrdnja svjedoka Wagner Tihomira da je po dolasku II opt. – IV opt. jednom od njih dao ključ od navedenih ulaznih vratiju, a u skladu sa navođenjima I optuženika da će tijekom večeri doći djelatnici specijalne policije po ratne zarobljenike, što je podrazumijevalo da će istima dati i ključ od ulaznih vratiju od prostorija za zadržavanje.

Također, navodi svjedoka Wagner Tihomira o angažiranju vozila za prijevoz ratnih zarobljenika s kojim vozilom je bio zadužen Dolanjski Ivan, potvrđeni su drugim dokazima. Naime, svjedok Dolanjski Ivan naveo je da je radeći u PU Bjelovar na radnom mjestu referenta nabave za potrebe kuhinje, mehaničarske radionice, spremačica i za potrebe drugih službi bio zadužen sa vozilom marke «Citroen 15» koje vozilo je imalo kućicu, bilo je namijenjeno samo prijevozu stvari, u kućici nisu bila instalirana nikakva sjedala, vozilo je imalo civilne registarske oznake, bilo je bijele boje. Opisao je postupak zaduživanja i razduživanja sa tim vozilom. Tijekom 1991. godine, ne sjeća se točnog datuma, ujutro je došao na posao, bilo mu je rečeno da nema ključeva od vozila «Citroen 15» s kojima se svakodnevno koristio. Par dana se koristio jednim plavim «Golfom», kada je po nalogu otišao u Koprivnicu od kud je dovezao vozilo marke «Citroen 15» s kojim se inače koristio. Iz iskaza svjedoka Kovač Savo proizlazi da su do mjesta strijeljanja prevoženi u kombi vozilu sivo-bijele boje. Premda Kovač Savo tijekom postupka različito iskazuje prilikom opisivanja vozila u pogledu nekih detalja, pa tako primjerice jedanput navodi da je vozilo imalo sjedala, drugi puta navodi da je imalo drvene klupe, u svim svojim iskazima suglasno navodi da se radilo o vozilu sivo bijele boje, da se radilo o kombi vozilu, odnosno o povišenom vozilu. Također i svjedok Lončarić Milan, koji se nalazio na punktu u Narti, u svom iskazu opisuje dolazak dva vozila, jedno vozilo marke «Citroen» bijele boje sa kućicom, a drugo vozilo marke «Golf» žute odnosno narančaste boje s naljepnicom INA trgovina, time da u svezi dolaska tih vozila navodi da je do njih došla osoba s kapom preko lica koja im je rekla da će ubrzo čuti pucnjavu i da se na to ne obaziru s time da je nakon toga za 15-20 minuta čuo pucnjavu, a za oko pola sata do njih je došao ranjeni Kovač Savo. Uzimajući u obzir navedene iskaze svjedoka Dolanjski Ivana, Kovač Savo i Lončarić Milana, koje sud usvaja kao logične i podudarne, koji ničim nisu dovedeni u sumnju, po ocjeni ovog suda može se izvesti nedvojbeni zaključak da su ratni zarobljenici i civil Kovač Savo prevoženi u vozilu marke «Citroen 15» s kojim vozilom je bio zadužen Dolanjski Ivan, a koje vozilo je bilo predmet očevida, jer su s tog vozila izuzimani uzorci zemlje i tekstilnih vlakana, kao što proizlazi iz zapisnika o vještačenju tragova zemlje i tekstilnih vlakana. Uzimajući u obzir navedeno utvrđenje, iskaz svjedoka Wagner Tihomira u dijelu u kojem opisuje angažiranje dostavnog vozila koje se koristilo za potrebe kuhinje, a s kojim vozilom je bio zadužen Dolanjski Ivan, ukazuje se istinitim jer je dakle potvrđen navedenim dokazima. Navedeno utvrđenje ničim ne dovodi u sumnju svjedok Markešić Tomo u dijelu u kojem ne potvrđuje kontakt sa Wagner Tihomirom u svezi angažiranja navedenog vozila s obzirom da u biti isti navodi da se toga ne sjeća. Također, navedeno utvrđenje ničim ne dovodi u sumnju i činjenica što svjedok Wagner Tihomir tijekom postupka djelomično različito iskazuje u pogledu načina angažiranja tog

dostavnog vozila, s obzirom da i sam navodi da se točno ne sjeća da li se ključ od dostavnog vozila nalazio kod Dolanjski Ivana, zbog čega bi netko od policajaca išao njegovoj kući po ključ, ili se ključ nalazio, kao i ostali ključevi od službenih vozila, u prostoriji trećeg dežurnog, dakle kod Markešić Tome, s time da tijekom cijelog postupka Wagner Tihomir tvrdi da su poduzete određene radnje u svrhu angažiranja dostavnog vozila.

Što se tiče činjenice da su sa navedenog dostavnog vozila izuzeta tekstilna vlakna te uzorci zemlje, koji su bili predmet vještačenja, te da se navedenim vještačenjem nije utvrdila podudarnost tih tragova sa tekstilnim vlaknima izuzetih sa odjeće odnosno sa uzorcima zemlje izuzetih sa mjesta pronalaska leševa, po ocjeni ovog suda tim vještačenjem ničim nisu dovedeni u sumnju ranije navedeni ovosudni zaključci s obzirom da vještačenje uzoraka tekstilnih vlakana nije dalo nikakve rezultate zbog razloga kako se to navodi u zapisniku o vještačenju, a vještačenje uzoraka zemlje očito nije relevantno s obzirom na mjesta na vozilu s kojeg su uzorci zemlje izuzeti s jedne strane, te s druge strane s obzirom na činjenicu da nije utvrđena podudarnost uzoraka zemlje izuzete s mjesta pronalaska leševa i uzoraka zemlje koja je izuzeta sa čizama strijeljanih osoba, a po logici stvari u tom dijelu bi se trebala utvrditi podudarnost između uzoraka zemlje jer je realno za očekivati da se na čizmama nalazila zemlja s mjesta strijeljanja. Na temelju prikupljenih podataka od nadležnih tijela i iskaza ispitanih svjedoka utvrđeno je da više ne postoje uzorci zemlje i tekstilnih vlakana koji su bili predmet vještačenja, tako da nije moguće obnoviti vještačenje istih. Što se tiče mulažiranog traga vozila koji je izuzet s mjesta pronalaska leševa, na temelju provedenih dokaza, dakle prikupljenih podataka od nadležnih tijela i ispitanih svjedoka, nije utvrđeno da li je taj trag bio predmet vještačenja, a također nije utvrđeno da bi taj trag još uvijek postojao, premda je na temelju iskaza svjedoka Daić Žarka, koji je izuzeo mulažirani trag, utvrđeno da je izuzeti trag predan u Policijsku postaju Koprivnica u vrijeme kad je operativni tim provodio izvide, zbog čega nije moguće eventualno obnoviti vještačenje istog. S obzirom na navedena utvrđenja, nije postojala nikakva potreba da se još ispituje kao svjedok Radičić Stevo, koji je sa Daić Žarkom sudjelovao na očevidu, a na okolnost postupanja sa izuzetim materijalnim tragovima, tim više što svjedok Daić Žarko navodi da je po nalogu Hajdinjak Josipa naknadno, nakon očevida, sam izuzimao mulažirani trag.

Što se tiče činjenice da svjedoci Grabar Ivan, Markešić Tomo, koji su u inkriminirano vrijeme radili u operativnom dežurstvu sa Wagner Tihomirom, Grabar Ivan u istoj prostoriji sa Wagner Tihomirom, a Markešić Tomo u posebnoj susjednoj prostoriji, te svjedok Penić Slavko ne potvrđuju navode Wagner Tihomira u svezi dolaska optuženika, u svezi njegovog obraćanja Markešić Tomi radi vozila odnosno ključa od vozila, te u svezi njegovog obraćanja Penić Slavku da bude blizu II – IV opt. radi potrebite pomoći, s time da mu je Penić Slavko vratio ključ od podrumskih prostorija, po ocjeni ovog suda time se ničim ne umanjuje vjerodostojnost iskaza svjedoka Wagner Tihomira s obzirom na razloge zbog kojih navedeni svjedoci ne potvrđuju navode svjedoka Wagner Tihomira. Naime, svjedok Penić Slavko u biti navodi da se on ne sjeća što je radio s ¾. 10.1991. g. te što je bilo tog dana, ne sjeća se da li je uopće tada bio u službi, pa se slijedom toga niti ne sjeća da bi od Wagner Tihomira dobivao bilo kakvu naredbu, ne sjeća se da bi u zgradi Policijske uprave s ¾. 10.1991. g. vidio tri osobe u maskirnim odorama koje bi iz prostorija za zadržavanje izvodile ratne zarobljenike. Također i svjedoci Grabar Ivan i Markešić Tomo navode da se ne sjećaju događaja o kojima je u svezi njih iskazivao svjedok Wagner Tihomir. Uzimajući u obzir citirane navode svjedoka Grabar Ivana, Markešić Tome i Penić Slavka, u kojima tvrde da se u biti ne sjećaju događaja o kojima govori svjedok Wagner Tihomir, po ocjeni ovog suda neuvjerljive su tvrdnje navedenih svjedoka da se sjećaju da inkriminirane noći u zgradi Policijske uprave

Bjelovar nisu vidjeli ni jednog optuženog, zbog čega ti svjedoci ničim nisu doveli u sumnju vjerodostojnost iskaza svjedoka Wagner Tihomira.

Sud nije usvojio iskaze svjedoka Dukić Josipa, susjeda i prijatelja I optuženika, i Franić Ane, sestre I optuženika, koji svjedoci suglasno obrani I optuženika navode da je 03.10.1991. godine I optuženik kod kuće slavio rođendan, te da tijekom večeri i noći nije izbivao iz kuće, iz razloga što je riječ o svjedocima koji zbog svog odnosa sa I optuženikom su prirodno zainteresirani na strani I optuženika i imaju interesa lažno iskazivati u korist I optuženika, zbog čega sud nije usvojio navedene iskaze, kao i obranu I optuženika, a kraj činjenice da su isti u protivnosti sa iskazima svjedoka Wagner Tihomira.

Što se tiče iskaza svjedoka Mašinović Hamdije i Trogrlić Josipa, zapovjednika specijalne jedinice policije, čiji pripadnici su u inkriminirano vrijeme bili II – IV optuženi, tim svojim iskazima navedeni svjedoci ničim nisu doveli u sumnju vjerodostojnost iskaza svjedoka Wagner Tihomira, pogotovo ako se ima u vidu iskaz svjedoka Mašinović Hamdije koji je izjavio da on nije vodio posebnu brigu odnosno nadzor gdje se nalazi pojedini pripadnik specijalne policije kad su bili smješteni u bazama, već su njegovi podređeni trebali znati gdje im se nalaze njihovi podređeni. Što se tiče iskaza svjedoka Trogrlić Josipa, njegova tvrdnja da je apsolutno siguran da II opt. Radić Zdenko tijekom noći 3/4. 10.1991. g. nije napuštao bazu na prostoru Kamenitovca predstavlja u stvari njegov zaključak, kojim po ocjeni ovog suda svjedok ne dovodi u sumnju vjerodostojnost iskaza svjedoka Wagner Tihomira. Naime, svjedok Trogrlić Josip u svojem iskazu opisuje da bez odobrenja nitko nije mogao napustiti bazu u Kamenitovcu, gdje je on bio zapovjednik, s time da mu je II opt. Radić Zdenko bio zamjenik, dok su se III opt. i IV opt. nalazili u bazi Kukavica, slijedom čega zaključuje i tvrdi da je apsolutno siguran da II optuženik tijekom inkriminirane noći nije napuštao bazu. Dakle, riječ je o zaključku svjedoka, koji ni u kom slučaju ne isključuje mogućnost da je II optuženik inkriminirane večeri i noći na određeno vrijeme napustio bazu, a što svjedoku Josipu Trogrliću nije bilo poznato, tim više što sam svjedok navodi da je u periodu od 29.9. do 5.10.1991. g. izbivao iz baze tj. jedinice, s time da je dana 2.10.1991. g. bio na pogrebu svog brata koji je poginuo na tzv. barutani, kada je eksplodiralo skladište oružja JNA, zbog čega se po ocjeni ovog suda iskazima svjedoka Mašinović Hamdije i Trogrlić Josipa ne dovodi u sumnju vjerodostojnost iskaza svjedoka Wagner Tihomira.

Također, ni svjedoci Vuković Ilija, Prigl Darko, Rudec Goran, Gale Dinko, Cindrić Mirko, Cikoja Stipan i Prpić Darko, u inkriminirano vrijeme djelatnici Policijske postaje Bjelovar, svojim iskazima u kojima tvrde da inkriminirane večeri i noći nisu vidjeli optuženike u zgradi Policijske uprave Bjelovar ničim ne dovode u sumnju vjerodostojnost iskaza svjedoka Wagner Tihomira. Naime, svjedok Prpić Darko navodi da je inkriminirane noći radio na poslovima osiguranja u auto parku dvorišta PU bjelovarske, da tijekom noći nije bilo ni ulaska ni izlaska vozila iz dvorišta niti je vidio optuženike. Svjedok Prigl Darko navodi da je inkriminirane noći radio na poslovima osiguranja zgrade PU Bjelovar, da je osiguravao prednju stranu zgrade, te da nije vidio nikog od optuženih. Svjedoci Vuković Ilija, Rudec Goran, Cikoja Stipan i Cindrić Mirko navode da su se inkriminirane večeri odnosno noći nalazili u zgradi PU Bjelovar, te da nitko od optuženika nije dolazio u zgradu, s time da svjedok Cindrić Mirko navodi da se tijekom večeri raspitivao da li je netko došao iz specijalne jedinice policije, posebno se raspitivao za III opt. Maras Zorana, a sve iz razloga kako je to opisao. Svjedok Gale Dinko se ne sjeća da li se inkriminirane večeri i noći nalazio u službi. Prema tome, svi navedeni svjedoci tvrde da inkriminirane večeri i noći nisu vidjeli optuženike. Sud nije usvojio iskaze navedenih svjedoka zbog slijedećih razloga. Naime, navedeni svjedoci su djelatnici policije, kolege optuženika, s kojima su se svjedoci poznavali,

što više neki od navedenih svjedoka su sa II – IV optuženima bili i pripadnici specijalne policije, zbog čega po ocjeni ovog suda postoji prirodna zainteresiranost navedenih svjedoka da svjedoče u korist optuženika. Nadalje, navedeni svjedoci, osim Prpić Darka, ispitani su u svezi inkriminiranog događaja tek na glavnoj raspravi kod ovoga suda, dakle svjedočili su o događaju od prije 13 godina. Neživotno je i nerealno da se u takvoj situaciji navedeni svjedoci sjećaju da točno određene večeri i noći nisu vidjeli optuženike u zgradi Policijske uprave Bjelovar. Također, svjedoci Prpić Darko i Prigl Darko, koji su radili na poslovima osiguranja, tvrde, a posebno svjedok Prpić Darko, da inkriminirane večeri i noći nije bilo ulaska ni izlaska vozila iz dvorišta zgrade Policijske uprave Bjelovar. S obzirom da je nedvojbeno utvrđeno, a kao što je ranije navedeno, da su inkriminirane noći oštećeni iz izreke presude izvedeni iz prostorija za zadržavanje zgrade PU Bjelovar na dvorište zgrade gdje su ukrcani u vozilo i nakon toga izvezeni iz dvorišta zgrade PU Bjelovar, slijedi zaključak da su svjedoci Prpić Darko i Prigl Darko morali vidjeti izvođenje oštećenih iz zgrade do vozila, te odvođenje iz dvorišta Policijske uprave Bjelovar, međutim te činjenice ne potvrđuju u svojim iskazima. Zbog navedenih razloga sud nije usvojio iskaze navedenih svjedoka.

Što se tiče iskaza ispitanih svjedoka Rovišćanec Dražena, Mihalinec Marijana, Pandur Željka, Prekodravac Zdravka, čiji iskazi nisu do sada analizirani, po ocjeni ovog suda iskazi navedenih svjedoka ničim ne dovode u sumnju ranije navedena ovosudna utvrđenja i zaključke.

Naime, svjedok Rovišćanec Dražen, koji se sa svjedocima Devčić Darkom i Lončarić Milanom nalazio na punktu u Narti, navodi u biti da se ničega ne sjeća, dakle svjedok ne iznosi nikakva relevantna saznanja. Svjedok Mihalinec Marijan, koji je kao pričuvni policajac radio na poslovima osiguranja oficira ratnih zarobljenika također nema nikakvih relevantnih saznanja za ovaj kazneni predmet. Svjedok Pandur Željko, koji je po nalogu Wagner Tihomira otišao u bolnicu u Bjelovaru radi razgovora sa Kovač Savom, također u svojem iskazu ne iznosi relevantna saznanja za ovaj kazneni predmet, kao ni svjedok Prekodravac Zdravko, koji je prema navodima svjedoka Hruška Dražena dao nalog njemu i Kalinić Đuri da u Policijsku postaju privedu Kovač Savu, s obzirom da se Prekodravac Zdravko ničega ne sjeća. Što se tiče svjedoka Benko Marijana, u inkriminirano vrijeme načelnika sektora krim policije MUP-a RH koji je dobio zadatak da organizira krim obradu predmetnog slučaja, i svjedoka Gatarić Ivana, koji je kao djelatnik MUP-a RH bio zadužen za koordinaciju osoba koje su provodile policijske izvide, a sve nakon inkriminiranog događaja tijekom 1991. godine, po ocjeni ovog suda niti iskazi navedenih svjedoka ničim ne dovode u sumnju ranije navedena ovosudna utvrđenja i zaključke, a posebno ne dovode u sumnju ovosudni zaključak u svezi vjerodostojnosti iskaza svjedoka Wagner Tihomira. Naime, krim obradu odnosno policijske izvide koji su poduzeti nakon inkriminiranog događaja tijekom 1991. g., kao i rezultate istih, o čemu govore svjedoci Benko Marijan i Gatarić Ivan, valja sagledati u kontekstu iskaza svjedoka Gregurović Branka koji u svojem iskazu opisuje sadržaj poduzetih policijskih izvida tijekom 1991. g., kao i naprasno prekidanje krim. obrade odnosno policijskih izvida o čemu je primio obavijest od načelnika PU Bjelovar Hajdinjak Josipa.

Temeljem čl. 331. st. 1. toč. 5. ZKP sud je pročitao iskaze svjedoka Stipe Novakovića i Marijana Benka, iz razloga da su navedeni svjedoci ispitani pred ovim vijećem u prvom prvistupanjskom postupku na iste okolnosti, na koje okolnosti su zastupnik optužbe i branitelji optuženika predložili njihovo neposredno ispitivanje.

Na glavnoj raspravi dana 25.2.2005. g. usvojen je prijedlog zastupnice optužbe te su temeljem čl. 331. st. 2. u svezi čl. 78. ZKP izdvojeni dijelovi iskaza svjedoka Penić Slavka sa

zapisnika s glavne rasprave od 11.01.2005. g. i svjedoka Kupsjak Stjepana sa zapisnika s glavne rasprave od 13.01.2005. g. u smislu kako je to navedeno u zapisniku s glavne rasprave od 25.02.2005. g. iz razloga što svjedoci u tom dijelu svojih iskaza govore o sadržaju službene zabilješke o obavijesnim razgovorima sa njima. Naime, premda svjedoci Penić Slavko i Kupsjak Stjepan u tim dijelovima iskaza ne govore o konkretnim sadržajima službene zabilješke o obavijesnim razgovorima sa njima, u tim dijelovima iskaza iskazuju da je Novaković Stipo u službenim zabilješkama naveo nešto što oni nisu naveli, dakle uzimaju u obzir sadržaj službene zabilješke, te na osnovi toga tvrde o načinu postupanja policijskog službenika Novaković Stipe. S obzirom da dakle svjedoci Kupsjak Stjepan i Penić Slavko u tim dijelovima svojih iskaza uzimaju u obzir sadržaj službene zabilješke na opisani način, a koja ne predstavlja dokaz u kaznenom postupku, po mišljenju ovog suda su iskazi svjedoka Kupsjak Stjepana i Penić Slavka nezakoniti zbog čega su isti izdvojeni iz spisa.

Slijedom svega navedenog po ocjeni ovog suda ranije navedeni iskaz svjedoka Wagner Tihomira ukazuje se vjerodostojan jer je potvrđen drugim, ranije navedenim dokazima, u pogledu niza okolnosti, zbog čega sud istog usvaja te na osnovi istog utvrđuje u smislu kako je ranije navedeno, dakle da je dana 03.10.1991. godine oko 19,00 sati I opt. Markešić Luka došao u zgradu PU Bjelovar te je rekao voditelju smjene operativnog dežurstva Wagner Tihomiru da će tijekom večeri doći pripadnici specijalne policije i odvesti ratne zarobljenike, što je podrazumijevalo da će im dati ključ od podrumskih prostorija kako bi se ratni zarobljenici mogli odvesti, te da su nakon toga negdje između 21,00 – 22,00 sata došli II opt. – IV opt., da je jedan od njih Wagner Tihomiru predočio spisak osoba na kojem se nalazilo 5-8 osoba, rekavši da su došli po te osobe, nakon čega je Wagner Tihomir toj osobi predao ključ od podrumskih prostorija gdje se nalazila ćelija s ratnim zarobljenicima. S obzirom da svjedok Wagner Tihomir u svojim svjedočkim iskazima ne tvrdi da mu je I opt. Markešić Luka došavši u zgradu PU Bjelovar naredio da ključ od podrumskih prostorija da pripadnicima specijalne policije koji će doći po ratne zarobljenike, već tvrdi da se to podrazumijevalo, budući da se kod njega nalazio taj ključ, a bez kojeg se nije moglo doći do prostorija za zadržavanje, sud je u činjeničnom opisu kaznenih djela u izreči presude u tom smislu izvršio činjeničnu izmjenju, na koji način po ocjeni ovog suda nije prekoračena optužba. Slijedom navedenog, sud nije usvojio obrane optuženika u kojima tvrde da nemaju nikakve veze sa inkriminiranim događajem, te sud ocjenjuje da optuženici takvim svojim obranama žele otkloniti kaznenu odgovornost od sebe.

U predmetnoj optužnici optuženici se terete da su inkriminirane pomagačke radnje poduzeli prema prethodnom dogovoru u cilju da svojim postupanjem omoguće počiniteljima ubijanje ratnih zarobljenika i civila Savo Kovača, dakle terete se da su bili svjesni da će ratni zarobljenici i civil Savo Kovač nakon izvođenja iz zgrade Policijske uprave biti odvezeni na pogodno mjesto gdje će biti strijeljani te da su upravo s ciljem da svojim postupanjem to omoguće počiniteljima poduzeli inkriminirane radnje.

Na temelju provedenih dokaza po ocjeni ovog suda sa sigurnošću je utvrđeno da su optuženici dogovorno počinili inkriminirane radnje sa sviješću i htjenjem (izravna namjera) da tim radnjama pomognu nepoznatim počiniteljima da u odnosu na oštećenike, dakle ratne zarobljenike i civila Savu Kovača, počine kaznena djela ratnog zločina iz izreke presude, tj. da ratne zarobljenike ubiju, te da strijeljanjem izvrše napad na civilnu osobu posljedica kojeg napada je teška tjelesna ozljeda te civile osobe.

Prije svega valja istaći da optuženici ne tvrde da su inkriminirane radnje počinili s nekim drugim ciljem, što više tvrde da ih uopće nisu počinili. Nadalje, iz provedenih dokaza

ne proizlazi nikakva razumna i realna sumnja da su optuženici inkriminirane radnje počinili s drugim ciljem, a ne s ciljem za koji se terete.

Naime, na temelju iskaza svjedoka Stjepana Kupsjaka, u inkriminirano vrijeme načelnika Odjela operativnih poslova u PU bjelovarskoj, čiji iskaz sud usvaja jer ničim nije doveden u sumnju, što više potvrđuju ga i svjedoci Seleš Anđelko, Sučić Pero i Hajdinjak Josip, utvrđeno je da su nakon zauzimanja vojarne Božidar Adžija 29.9.1991. g. u zgradu Policijske uprave bjelovarske prepraćene aktivne vojne osobe zatečene u vojarni i to zapovjedni kadar, s time da su iste smještene u sportskoj dvorani i prostorijama za zadržavanje dok su vojnici ročnici smješteni na drugim lokacijama u gradu. U prostorijama za zadržavanje u zgradi Policijske uprave bjelovarske bile su smještene osobe za koje se smatralo da su imale važniju i aktivniju ulogu u ratnim događanjima. Kao što je ranije navedeno, u prostorijama za zadržavanje bili su smješteni i oštećenici iz izreke presude, civil Savo Kovač, te ostali oštećenici iz izreke presude koji su kao dragovoljci ušli u sastav JNA te su zatečeni prilikom zauzimanja vojarne i prepraćeni u prostorije za zadržavanje kao ratni zarobljenici.

Na temelju suglasnih iskaza svjedoka Nevena Oulovskog, Ivana Grabara, Stjepana Kupsjaka, Pere Sučića, Anđelka Seleša, Tihomira Wagnera, Josipa Hajdinjaka nedvojbeno je utvrđeno da su u zgradi Policijske uprave bjelovarske djelatnici SZUP-a i operativni djelatnici PU bjelovarske obavljali obavijesne razgovore sa ranije navedenim osobama koje su iz vojarne dovedene u zgradu Policijske uprave bjelovarske, te zadržane.

Svjedok Stjepan Kupsjak u zadnjem svjedočkom iskazu kojeg je iznio na glavnoj raspravi 25. listopada 2007. g. nadalje je naveo da je bilo slučajeva da su pojedine vojne osobe koje su nakon zauzimanja vojarne bile smještene po drugim lokacijama u gradu dovožene u zgradu Policijske uprave bjelovarske na krim obradu odnosno na obavijesne razgovore sa operativnim djelatnicima, kao npr. u slučaju da se pokazalo da neki ročni vojnik ima važna operativna saznanja ili ukoliko se neka vojna osoba iz zapovjednog kadra infiltrirala u ročne vojnike te na taj način izbjegla da bude odmah prepraćena u zgradu Policijske uprave bjelovarske. Citirani iskaz svjedoka Stjepana Kupsjaka potvrđuju u svojim zadnjim svjedočkim iskazima koje su također iznijeli na glavnoj raspravi dana 25. listopada 2007. g. i svjedoci Seleš Anđelko i Sučić Pero. Sud je i u tom dijelu usvojio citirane iskaze s obzirom da su isti suglasni i ničim dovedeni u sumnju.

Prema tome, slijedom navedenog utvrđeno je da su nakon zauzimanja vojarne u zgradu Policijske uprave bjelovarske prepraćeni časnici i dočasnici, dakle zapovjedni kadar, koji su kao pripadnici JNA zatečeni u vojarni, s time da su prepraćeni i oštećenici iz izreke presude, osim civila Save Kovača, koji su kao dragovoljci ušli u sastav JNA, te su također zatečeni u vojarni, dok su ročni vojnici smješteni na druge lokacije u gradu, s time da su sa vojnim osobama koje su prepraćene i zadržane u zgradi Policijske uprave bjelovarske obavijesni razgovori obavljani u zgradi Policijske uprave bjelovarske od strane operativnih djelatnika PU bjelovarske i djelatnika SZUP-a, a ukoliko se pojavila potreba da se takav razgovor obavi i sa nekim vojnikom ročnikom ili časnikom odnosno dočasnikom koji se infiltrirao među ročne vojnike, a koji nisu bili smješteni u zgradi Policijske uprave bjelovarske već na drugim lokacijama u gradu, o čemu je posebno svjedočio svjedok Kupsjak Stjepan, tada se ta osoba dovodila u zgradu Policijske uprave bjelovarske.

Uzimajući u obzir navedena utvrđenja, iskazi svjedoka Oulovski Nevena, koji je vodio brigu o ratnim zarobljenicima smještenim u prostorijama za zadržavanje, i Grabar Ivana, koji

je radio u operativnim dežurstvu PU bjelovarske, u dijelu u kojem navode da prema njihovim saznanjima ratni zarobljenici koji su zadržani u prostorijama za zadržavanje Policijske uprave bjelovarske nisu prepraćivani izvan zgrade u periodu od 29.9.1991. g. pa do inkriminirane noći, ukazuju se apsolutno logičnim i uvjerljivim, zbog čega sud iste usvaja. Naime, s obzirom da su obavijesni razgovori sa istima obavljani u zgradi Policijske uprave bjelovarske, logično je da nije bilo nikakve potrebe da se zbog obavijesnih razgovora isti izvode iz zgrade Policijske uprave bjelovarske. Navedena činjenična utvrđenja ničim nije doveo u sumnju svjedok Wagner Tihomir sa svojim iskazom kojeg je iznio na glavnoj raspravi 24. listopada 2007. g. u dijelu u kojem je naveo da misli, premda to sa sigurnošću ne može tvrditi, da su ratni zarobljenici koji su bili smješteni u prostorijama za zadržavanje prije inkriminirane noći izvođeni izvan zgrade Policijske uprave s time da su iste izvodili operativni djelatnici. Naime, kao što proizlazi iz samog citiranog iskaza, svjedok Wagner Tihomir to ne tvrdi sa sigurnošću već „misli“. Nadalje, u ranijim svjedočkim iskazima Wagner Tihomir te tvrdnje nije iznosio, što više u iskazu kojeg je naveo dana 5. rujna 2001. g. govorio je o premještanju ratnih zarobljenika u okviru zgrade Policijske uprave bjelovarske iz jedne prostorije u drugu prostoriju, a u svezi obrazlaganja zašto mu ništa nije bilo čudno kad su inkriminirane noći II opt. – IV opt. došli po ratne zarobljenike, dok u iskazu od 20. srpnja 2001. g. govori o odvođenju ratnih zarobljenika na ispitivanje i od strane djelatnika specijalne policije, što je protivno svim ostalim dokazima, posebno iskazima svjedoka Hamdije Mašinovića i Trogrlić Josipa, zapovjednika specijalne jedinice policije, Kupsjak Stjepana, Hajdinjak Josipa, Seleš Anđelka, iz kojih iskaza proizlazi da djelatnici specijalne policije te zadatke nisu obavljali. Po ocjeni ovog suda, očito je da svjedok Wagner Tihomir ranije citiranim navodima nastoji učiniti uvjerljivom svoju tvrdnju da mu ništa nije bilo čudno kad su II opt. – IV opt. kao pripadnici specijalne policije, u noćnim satima između 21,00 – 22,00 sata došli po ratne zarobljenike kako bi ih odveli. Zbog navedenih razloga, sud nije usvojio citirani iskaz svjedoka Wagner Tihomira u dijelu u kojem tvrdi da „misli“, dakle ne može sa sigurnošću tvrditi, da su prije inkriminirane noći ratni zarobljenici iz prostorija za zadržavanje izvođeni od strane operativnih djelatnika PU bjelovarske iz zgrade Policijske uprave bjelovarske.

Prema tome iz ranije navedenih utvrđenja proizlazi i zaključak da ne postoji nikakva razumna i realna sumnja da su optuženici poduzeli inkriminirane radnje ne s ciljem kako se terete u optužnici, dakle s ciljem da svojim radnjama omoguće nepoznatim počiniteljima počinjenje predmetnih ratnih zločina, već s nekim drugim ciljem npr. s ciljem izvođenja ratnih zarobljenika kako bi se s njima obavili obavijesni razgovori ili neki drugi vid kriminalističke obrade.

Nadalje, u prilog navedenog zaključka govori i činjenica da su po ključeve od podrumskih prostorija u kojima su se nalazili oštećenici kako bi isti mogli biti odvedeni došli II opt. – IV opt. koji su bili pripadnici specijalne jedinice policije PU bjelovarske, koja jedinica do tada takve poslove nije obavljala, a niti su njihovi zapovjednici o tome imali bilo kakvih saznanja.

Naime, na temelju iskaza svjedoka Josipa Trogrlića i posebno Hamdije Mašinovića, pomoćnika zapovjednika i zapovjednika specijalne jedinice policije, čiji su pripadnici bili II opt. – IV opt., a koje iskaze je ovaj sud usvojio kao suglasne i ničim dovedene u sumnju, utvrđeno je da je navedena specijalna jedinica policije sudjelovala u zauzimanju vojarne Božidara Adžije u Bjelovaru 29.9.1991. g., da su nakon zauzimanja vojarne zatečeno oružje u vojarni prebacili na poligone u Kukavici i Kamenitovcu, udaljene par desetaka kilometara od Bjelovara, gdje im je bila baza i gdje su se nalazili u pripravnosti između dva odlaska na ratišta, time da su se nalazili u tim bazama od zauzimanja vojarne pa do 5. listopada 1991. g.

kada su otišli na ratište kod Pakraca, u kom periodu su imali ciljanu obuku na osvojenom naoružanju. Nadalje je na temelju citiranih iskaza utvrđeno da pripadnici specijalne policije nisu ničim sudjelovali u aktivnostima koje su uslijedile nakon zauzimanja vojarni a u svezi vojnih osoba zatečenih u vojarni, pa tako nisu sudjelovali ni u obavijesnim razgovorima sa istima, niti u njihovom prepraćivanju, već su samo u mjesecu studenom 1991. g. dobili zadatak da izvrše prepratu ratnih zarobljenika koji su išli na razmjenu u Bosanski Šamac što su i učinili. Kod toga posebno valja apostrofirati iskaz zapovjednika specijalne policije Hamdije Mašinovića koji tvrdi da nikada nije dobio nikakvu zapovijed ili naredbu da pripadnici njegove jedinice izvedu bilo kakve zarobljenike iz zgrade Policijske uprave bjelovarske, osim ranije navedenu prepratu u studenom mjesecu 1991. g. Također navedeni svjedoci navode da nisu dobili nikakvu naredbu ili zapovijed, a koju su jedino mogli dobiti od načelnika PU bjelovarske ili iz MUP-a Zagreb, da pripadnici njihove specijalne jedinice sudjeluju u izvođenju i prepraćivanju ratnih zarobljenika inkriminirane noći.

Po mišljenju ovog suda, a uzimajući u obzir citirana utvrđenja na temelju iskaza svjedoka Josipa Trogrlića i Hamdije Mašinovića, kad bi II opt. – IV opt. inkriminirane noći poduzeli inkriminirane radnje za koje su proglašeni krivim ne s ciljem da pomognu nepoznatim počiniteljima da počine ratni zločin, već s nekim drugim dopuštenim ciljem, logično bi bilo, kraj ranije navedenih utvrđenja, da o tom njihovom zadatku i ulozi saznanja ~~imaju njihovi zapovjednici koji su im legalno jedino mogli dati takav zadatak, što dodatno govori u prilog zaključka da su II opt. – IV opt. počinili inkriminirane radnje za koje su proglašeni krivim u dogovoru sa I optuženikom, s ciljem da nepoznatim počiniteljima omogućuće počinjenje predmetnih ratnih zločina.~~

Nadalje, u prilog navedenog zaključka govore činjenice – indiciji, koje se odnose na vrijeme i način na koji su optuženici počinili inkriminirane radnje za koje su proglašeni krivim. Naime, kad bi se radilo o izvođenju ratnih zarobljenika i civila u dopuštene svrhe, koje izvođenje su optuženici omogućili svojim inkriminiranim radnjama, a ne u cilju pomaganja nepoznatim počiniteljima da počine ratni zločin na način kako je počinjen, dakle izvan zgrade Policijske uprave, u šumi, pod okriljem noći, s jasnom namjerom neotkrivanja, tada sigurno I opt. Luka Markešić ne bi imao potrebu da da inkriminirani nalog Tihomiru Wagneru u usmenom obliku, u četiri oka, izvan prostorije operativnog dežurstva, kako to navodi Tihomir Wagner u svom iskazu kojeg je sud usvojio, niti bi se to izvođenje obavilo bez ikakve pismene evidencije i pismenog naloga, tim više što su te radnje obavljene u kasnim noćnim satima.

U prilog navedenog zaključka govori i držanje I opt. Luke Markešića nakon što ga je tijekom noći Wagner Tihomir telefonski obavijestio o događaju kojeg je zaprimio od dežurnog iz Policijske postaje Čazma. Naime, iz iskaza svjedoka Wagner Tihomira od 20. srpnja 2001. g., kojeg je sud usvojio iz već iznesenih razloga, proizlazi da je nakon zaprimanja dojave od dežurnog PP Čazma o ranjenom čovjeku (civil Savo Kovač), koji je izjavio da je odveden iz zgrade Policijske uprave Bjelovar i da je strijeljan, o dojavi telefonski obavijestio I opt. Luku Markešića koji je te noći bio dežurni rukovoditelj Policijske uprave Bjelovar, na što mu je on uzvratio da je profesionalac, da zna što treba raditi, a da on s tim nema ništa, s time da ga je nakon toga još dva ili tri puta telefonski zvao kući, ali mu I optuženik ni u jednom razgovoru nije ništa rekao nakon čega je pozvao dežurnog operativca i dežurnog krim tehničara te od njih tražio da izađu na mjesto događaja te da vide o čemu se radi. Po mišljenju ovog suda, kad bi I opt. Luka Markešić počinio inkriminiranu radnju iz izreke presude za koju je proglašen krivim ne s ciljem da omogućuće nepoznatim počiniteljima počinjenje ratnih zločina, već s nekim drugim dopuštenim ciljem, logično bi bilo da nakon

zaprimanja citirane dojava od strane Tihomira Wagnera poduzme odgovarajuće radnje kako bi se utvrdilo činjenično stanje i u skladu s tim poduzele potrebite mjere, posebno iz razloga što je bio dežurni rukovoditelj Policijske uprave Bjelovar i što je počinio inkriminiranu radnju, dakle rekao Wagner Tihomiru da će tijekom večeri doći pripadnici specijalne policije i odvesti ratne zarobljenike, što je podrazumijevalo da će im Tihomir Wagner predati ključ od podrumskih prostorija u kojima su se nalazili ratni zarobljenici kako bi se iste moglo odvesti, a ne da ostane pasivan, s tvrdnjom da on s tim nema ništa, savjetujući Wagner Tihomira da je profesionalac i da zna što treba raditi.

Nadalje, postavlja se pitanje motiva da optuženici počine inkriminirane radnje u cilju da nepoznatim počiniteljima omoguće ubijanje oštećenih ratnih zarobljenika i civila Save Kovača.

Već je ranije navedeno utvrđenje da su se oštećenici iz izreke presude nalazili u jednoj prostoriji za zadržavanje, zajedno sa Miloradom Đorđevićem, iz koje prostorije su izvedeni, osim Đorđević Milorada, te su odvedeni na strijeljanje, dok je Milorad Đorđević kasnije nestao, te je rješenjem Općinskog suda u Bjelovaru broj R1.202/92-13 od 15. listopada 1996. g. proglašen umrlim, a kao dan njegove smrti utvrđen je 15. listopad 1991 g. (dopis PU bjelovarsko bilogorske od 7.12.2004. g. i citirano rješenje – list 876-880). U drugim prostorijama za zadržavanje nalazili su se zarobljeni časnici i dočasnici, pripadnici JNA, koji su zatečeni u vojarni nakon zauzimanja vojarnje, a o kojima su brigu vodili Oulovski Neven i Sučić Pero. Oštećenici iz izreke presude, osim Save Kovača koji je priveden u Policijsku upravu Bjelovar pod sumnjom da je bio snajperista, ušli su u sastav JNA kao dragovoljci, dakle nije se radilo o profesionalnim pripadnicima JNA, već o građanima koji su kao dragovoljci ušli u sastav JNA, zbog čega su i imali status ratnih zarobljenika nakon zarobljavanja. Svjedok Savo Kovač u svom iskazu navodi, u kom dijelu sud njegov iskaz također usvaja jer je sukladan podacima iz spisa o adresi prebivanja pojedinih oštećenika, da je od osoba iz prostorija za zadržavanje u kojoj se nalazio poznavao oštećenike Hojsak Ivana, koji je radio na sudu u Bjelovaru kao činovnik dok je on radio na sudu kao čuvar, Gredeljević Radovana, koji je radio kao stražar u Zatvor u Bjelovaru, a također je poznavao i Milorada Đorđevića koji je zajedno s njim radio u zaštitarskoj tvrtki „Sigurnost“. Prema podacima iz spisa (list 809-818) proizlazi da su oštećenici Dokman Zdravko, Gredeljević Radovan, Hojsak Ivan i Savo Kovač imali prebivalište u Bjelovaru, kao i Milorad Đorđević, dok su ostali oštećenici iz izreke presude imali prebivalište u drugim mjestima. Prema tome, iz navedenih utvrđenja proizlazi da su nepoznati počinitelji izveli iz zgrade Policijske uprave bjelovarske, te kasnije strijeljali, a što su optuženici omogućili svojim inkriminiranim radnjama, samo ratne zarobljenike oštećenike iz izreke presude, koji su kao građani dragovoljci ušli u sastav JNA, time da su neki od njih živjeli u Bjelovaru, a neki u drugim mjestima, te civila Savu Kovača, koji nije ušao u sastav JNA, ali za kojeg je postojala sumnja da je bio snajperista zbog čega je priveden u Policijsku upravu bjelovarsku, dok nisu izvedeni profesionalni pripadnici JNA, časnici i dočasnici, koji su se nalazili u drugim prostorijama za zadržavanje. Na temelju iskaza svjedoka Wagner Tihomira utvrđeno je da su II opt. – IV opt. došavši u zgradu Policijske uprave bjelovarske Wagner Tihomiru pokazali popis osoba po koje su došli, sukladno ranijem nalogu I opt. Luke Markešića, s time da su nakon toga od strane nepoznatih počinitelja izvedeni iz zgrade Policijske uprave bjelovarske oštećenici iz izreke presude i odvezeni na strijeljanje, iz čega proizlazi da je optuženicima bilo poznato o kojim osobama je riječ. S druge strane, na temelju iskaza svjedoka Mile Čuka, Josipa Budinskog i Josipa Trogrlića utvrđeno je da je dana 29.9.1991. g., prilikom ratnih događanja u gradu Bjelovaru stradalo dosta pripadnika Hrvatskih oružanih snaga, uključivši i pripadnike specijalne jedinice policije PU bjelovarske, stradao je i brat Josipa Trogrlića prilikom eksploziranja tzv. barutane,

tj. skladišta oružja JNA, kojemu je pogreb bio 2. listopada 1991. g., a kako to proizlazi iz iskaza svjedoka Josipa Trogrlića. Po ocjeni ovog suda, iz navedenih utvrđenja proizlazi zaključak da su optuženici imali motiva za svoje inkriminirano postupanje s ciljem da nepoznatim počiniteljima omoguće ubijanje ratnih zarobljenika i civila iz izreke ove presude, s obzirom da su ti ratni zarobljenici bili dragovoljci koji su ušli u sastav JNA, dio njih bili su i građani grada Bjelovara, a koja JNA je svojim borbenim djelovanjem uzrokovala pogibiju većeg broja pripadnika Hrvatskih oružanih snaga, uključivši i pripadnike specijalne jedinice policije čiji su pripadnici bili II opt. – IV opt., dok je u odnosu na civila Savu Kovača, koji je također bio građanin Bjelovara, postojala sumnja da je u tim ratnim događanjima bio snajperista.

Na kraju, u prilog zaključka da su optuženici počinili inkriminirane radnje s ciljem kako im je to stavljeno na teret u optužnici, a za što su proglašeni krivim, proizlazi i iz kontinuiranog slijeda događanja. Naime, kao što je ranije navedeno I opt. Luka Markešić oko 19,00 sati dolazi u zgradu PU Bjelovar, kada je rekao voditelju smjene operativnog dežurstva Tihomiru Wagneru da će tijekom večeri doći pripadnici specijalne policije i odvesti ratne zarobljenike, što je podrazumijevalo da će im dati ključ od podrumskih prostorija u kojima su se nalazili ratni zarobljenici, kako bi ratni zarobljenici mogli biti odvedeni, nakon čega između 21-22 sata dolaze II opt. – IV opt., pripadnici specijalne policije, od kojih jedan Tihomiru Wagneru predočuje spisak osoba rekavši da su došli po te osobe, nakon čega je Tihomir Wagner toj osobi predao ključ od podrumskih prostorija u kojima su se nalazili ratni zarobljenici. Nakon toga tijekom iste večeri odnosno noći oštećenici iz izreke presude izvedeni su iz prostorija za zadržavanje, od čijih ulaznih vratiju je Wagner Tihomir predao ključ II opt. – IV opt., nakon čega su prevezeni iz dvorišta zgrade Policijske uprave bjelovarske u dostavnom vozilu marke Citroen 15 bijele boje, te osobnom vozilu marke Golf žute odnosno narančaste boje s naljepnicom INA trgovina do mjesta u šumi Česma kod Malog Korenova, gdje su strijeljani, s time da su se na putu vozila zaustavila kod punkta Narta, na kojem su se nalazili pripadnici Hrvatskih oružanih snaga, među njima i ispitani svjedoci Devčić Darko, Rovišćanec Dražen i Lončarić Milan, svjedok Lončarić Milan navodi da je to moglo biti negdje oko 23,00 sata, gdje je istima bilo rečeno da će uskoro čuti pucnjeve, što se ubrzo i dogodilo nakon odlaska vozila, da bi se nakon toga za kojih pola sata na istom punktu pojavio ranjeni oštećenik Savo Kovač, o kojoj činjenici je izvješten dežurni u Policijskoj postaji Čazma, koji je o tome izvijestio Tihomira Wagnera koji je u 01,30 upisao u dnevnu knjigu događaja da je zaprimio dojavu o ranjavanju Kovač Save. Po ocjeni ovog suda iz navedenih utvrđenja također proizlazi zaključak da su optuženici počinili inkriminirane radnje s ciljem da istima omoguće nepoznatim počiniteljima izvođenje oštećenika iz prostorija za zadržavanje, odvođenje oštećenika do mjesta strijeljanja te strijeljanje oštećenika, s obzirom da je riječ o jednom kontinuiranom vremenskom i prostornom slijedu događanja, a već je ranije obrazloženo da ne postoji niti jedan dokaz za razumnu i realnu sumnju da su optuženici inkriminirane radnje počinili s nekim drugim ciljem a ne inkriminiranim ciljem.

Što se tiče utvrđenja da su optuženici bili svjesni da je riječ o ratnim zarobljenicima i civilu Savi Kovaču, po ocjeni ovog suda iz svih ranije navedenih utvrđenja iz kojih proizlazi da su optuženici inkriminirane radnje počinili dogovorno u cilju da nepoznatim počiniteljima omoguće izvođenje oštećenika iz prostorija za zadržavanje, te njihovo prevoženje do mjesta strijeljanja i strijeljanje, proizlazi i utvrđenje da su optuženici bili svjesni da je riječ o ratnim zarobljenicima i civilu Savi Kovaču, koji je priveden u Policijsku upravu zbog sumnje da je bio snajperista, a kako to i tvrdi svjedok Savo Kovač u svom iskazu, kojeg je sud usvojio. U prilog navedenog zaključka govori i činjenica da su optuženici raspolagali sa popisom oštećenika, kojeg su II opt. – IV opt. predočili Wagner Tihomiru, rekavši da su došli po te

osobe, te da je na strani optuženika postojao motiv da počine inkriminirane radnje u odnosu na oštećenike, iz kojeg motiva po ocjeni ovog suda također proizlazi i zaključak da su optuženici znali da je riječ o ratnim zarobljenicima koji su kao dragovoljci ušli u sastav JNA i koji su nakon zauzimanja vojarnje privedeni u prostorije za zadržavanje, te da je riječ o civilu Savi Kovaču koji je dana 2.10.1991. g. priveden u Policijsku upravu bjelovarsku zbog sumnje da je bio snajperista, a kako to tvrdi svjedok Savo Kovač u svom iskazu.

Nadalje, iz navedenih utvrđenja proizlazi zaključak da inkriminirane radnje za koje su optuženici proglašeni krivim objektivno predstavljaju pomagačke radnje u smislu čl. 22. OKZRH, budući da su tim inkriminiranim radnjama optuženici omogućili nepoznatim počiniteljima da poduzmu daljnje radnje u odnosu na oštećenike, tj. da ih izvedu iz prostorija za zadržavanje, da ih nakon toga prevezu do mjesta strijeljanja gdje su ih strijeljali. Drugim riječima, inkriminiranim radnjama optuženici su stvorili povoljne pretpostavke kako bi nepoznati počinitelji u odnosu na oštećenike mogli počinuti predmetna kaznena djela ratnih zločina. Naime, kao što je ranije navedeno, ulazna vrata u prostorije za zadržavanje su se zaključavala, ključ se nalazio u operativnom dežurstvu, inkriminirane noći dežuran u operativnom dežurstvu bio je svjedok Wagner Tihomir kod kojeg se nalazio ključ od ulaznih vratiju prostorija za zadržavanje. Da bi se oštećenici iz izreke presude izveli iz prostorija za zadržavanje bilo je potrebno pribaviti ključ od ulaznih vratiju prostorija za zadržavanje, kako bi se došlo do oštećenika, te na taj način kako bi se iste moglo izvesti iz prostorija za zadržavanje te prevesti do mjesta strijeljanja gdje su strijeljani. S obzirom da su optuženici svojim inkriminiranim radnjama nepoznatim počiniteljima pribavili ključ od ulaznih vratiju prostorija za zadržavanje, kako bi isti mogli iz zaključanih prostorija za zadržavanje izvesti oštećenike, slijedi zaključak da su optuženici inkriminiranim radnjama omogućili nepoznatim počiniteljima da oštećenike izvedu iz prostorija za zadržavanje, da ih prevezu do mjesta strijeljanja, te da počine radnju počinjenja kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika tj. da ubijaju ratne zarobljenike i da počine radnju počinjenja kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva tj. da na inkriminirani način izvrše napad na civila Savu Kovača kojega je posljedica bila teška tjelesna ozljeda.

Slijedom svega navedenog, ovaj sud je utvrdio da su optuženici inkriminirane radnje za koje su proglašeni krivim počinili dogovorno s ciljem da svojim postupanjem omogućće nepoznatim počiniteljima ubijanje ratnih zarobljenika i civila Save Kovača, dakle da su s izravnom namjerom inkriminiranim radnjama pomogli nepoznatim počiniteljima da oštećenike iz izreke presude izvedu iz zgrade Policijske uprave bjelovarske, da ih odvezu na mjesto strijeljanja, te da ih na tom mjestu strijeljaju, što se i dogodilo, s posljedicom da su ratni zarobljenici iz izreke presude ubijeni, dok je civil Savo Kovač preživio strijeljanje zadobivši teške tjelesne ozljede navedene u izreci presude.

S obzirom da su optuženici na inkriminirani način pomogli nepoznatim počiniteljima u počinjenju kaznenih djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika i ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, ovaj sud je inkriminiranu djelatnost optuženika pravno označio kao kazneno djelo iz čl. 122. OKZRH u svezi čl. 22. OKZRH i kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZRH u svezi čl. 22. OKZRH, primjenjujući Kazneni zakon koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja kaznenih djela, s obzirom da kasnije izmjene Kaznenog zakona nisu blaže za optuženike.

S obzirom da su optuženici počinili dva kaznena djela za koja im se istodobno sudilo sud je optuženicima najprije utvrdio pojedinačne kazne zatvora za svako pojedino kazneno

djelo, nakon čega je sud optuženike osudio na jedinstvenu kaznu zatvora, sve u trajanju kako je to navedeno u izreci presude.

Prilikom utvrđenja pojedinačnih kazni zatvora i jedinstvene kazne zatvora sud je optuženicima utvrdio kao olakotne okolnosti njihovo usklađeno ponašanje sa zakonom kako prije počinjenja predmetnih kaznenih djela tako i nakon počinjenja predmetnih kaznenih djela, veliki protek vremena od počinjenja kaznenih djela, činjenicu da imaju sređene obiteljske živote, da imaju maloljetnu djecu, osim II optuženika, I optuženik i III optuženik po jedno maloljetno dijete a IV optuženik troje maloljetne djece koje su dužni uzdržavati, zatim posebno da su bili aktivni sudionici Domovinskog rata za koje sudioništvo su višekratno odlikovani, a kako to proizlazi iz njihovih osobnih podataka, koja odlikovanja su utvrđena na temelju podataka koje su dali sami optuženici, a iz kojih mnogobrojnih odlikovanja proizlazi da su svojim sudioništvom u Domovinskom ratu dali veliki doprinos u obrani domovine. Nadalje, sud je prilikom izbora visine kazne imao u vidu okolnosti u kojima su optuženici počinili kaznena djela. Naime, kao što je ranije navedeno, tijekom ratnih događanja na području grada Bjelovara koje je započelo napadom bivše JNA iz vojarne Božidar Adžija na grad Bjelovar, čiji pripadnici su bili ratni zarobljenici iz izreke presude, koji su kao dragovoljci ušli u sastav JNA, od kojih su neki bili i građani Bjelovara, došlo je do pogibije većeg broja pripadnika hrvatskih oružanih snaga, između ostalog i pripadnika specijalne jedinice policije, čiji su pripadnici bili II opt. – IV opt. Ocjena je ovog suda da navedene okolnosti u kojima su optuženici počinili kaznena djela valja vrednovati optuženicima kao olakotne okolnosti. Kod utvrđenja pojedinačnih kazni zatvora za kazneno djelo pomaganja u ratnom zločinu protiv ratnih zarobljenika, kao i kod utvrđenja jedinstvene kazne zatvora, sud je optuženicima kao otegotnu okolnost utvrdio činjenicu da je tim kaznenim djelima ubijeno šest ratnih zarobljenika.

Uzimajući u obzir istaknute brojne olakotne okolnosti, te navedenu otegotnu okolnost, zatim činjenicu da se temeljem čl. 22. st. 1. OKZRH pomagač u počinjenju kaznenog djela može blaže kazniti dakle riječ je o mogućnosti zakonskog ublažavanja kazne, sud je temeljem u izreci citiranih odredbi primijenio institut zakonskog ublažavanja kazne te je optuženicima utvrdio za počinjena kaznena djela pojedinačne kazne zatvora ispod propisanog minimuma za predmetna kaznena djela u trajanju kako je to navedeno u izreci presude, nakon čega je optuženike osudio na jedinstvene kazne zatvora i to I opt. Luku Markešića u trajanju od četiri godine, a II opt. Zdenka Radića, III opt. Zorana Marasa i IV opt. Ivana Orlovića svakog na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od tri godine. Kod toga valja istaći da je po ocjeni ovog suda stupanj kaznene odgovornosti I opt. Luke Markešića veći nego ostalih optuženika iz razloga što je I optuženik u inkriminiranom događaju očito imao značajniju ulogu nego ostali optuženici. Naime, I optuženik je u inkriminirano vrijeme bio dežurni rukovoditelj Policijske uprave Bjelovar i kao takav bio je nadređen Tihomiru Wagneru voditelju smjene operativnog dežurstva, za razliku od ostalih optuženika koji su bili pripadnici specijalne jedinice policije i koji nisu imali nikakvih naredbodavnih ovlasti u odnosu na Tihomira Wagnera. S obzirom da je I optuženik bio dežurni rukovoditelj PU Bjelovar isti je za vrijeme dežurstva imao sve ovlasti načelnika Policijske uprave Bjelovar pa je zbog toga bio u mogućnosti počinuti inkriminiranu radnju u odnosu na Tihomira Wagnera, koji je slušajući nadređenog, sukladno nalogu I optuženika, dao ostalim optuženicima ključ od podrumskih prostorija kako bi nepoznati počinitelji mogli odvesti ratne zarobljenike, što ostali optuženici u okviru svojih ovlasti nisu mogli ishoditi od Tihomira Wagnera.

Ocjena je ovog suda da su izrečene pojedinačne i jedinstvene kazne zatvora adekvatne svim ranije navedenim okolnostima koje utječu na izbor vrste i visine kazne te da su podobne za ostvarenje svrhe kažnjavanja.

Sukladno čl. 45. st. 1. OKZRH u izrečene kazne zatvora optuženicima je uračunato vrijeme provedeno u pritvoru u smislu kako je to navedeno u izreci presude.

S obzirom da su optuženici proglašeni krivim, sud ih je obvezao na naknadu troškova kaznenog postupka u paušalnom iznosu svakog u iznosu od 2.000,00 kn, koji iznos sud smatra primjerenim trajanju i složenosti postupka kao i imovinskim prilikama optuženika, koji svi primaju mirovine u iznosima koji omogućuju optuženicima da plate navedenu paušalnu svotu a da ne bude dovedeno u pitanje njihovo uzdržavanje i uzdržavanje malodobne djece koju su dužni uzdržavati.

U Varaždinu, 21. prosinca 2007. godine

Zapisničar:
Jasminka Tvarog, v.r.

Predsjednik vijeća:
Zdravko Pintarić, v.r.

Uputa o pravu na žalbu:

Protiv ove presude nezadovoljna stranka može podnijeti žalbu u roku od 15 (petnaest) dana po primitku ovjerenog prijepisa presude. Žalba se podnosi pismeno u 5 (pet) primjeraka ovome sudu, a o žalbi odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu.

Presuda se može pobijati zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, zbog povrede Kaznenog zakona, zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, odluke o kaznenim sankcijama, te troškovima kaznenog postupka.

Istovjetnost ovog otpravka
s izvornikom ovjerava

Upravitelj
sudske pisarnice:
Mirjana Badašić

DNA:

- 1.) Županijsko državno odvjetništvo u Varaždinu na broj K-DO-27/04
- 2.) I opt. Luka Markešić, Rovišće, Žabljak 20, Rovišće
- 3.) branitelj I opt., Gordana Grubeša, odvjetnica iz Zagreba, Iblerov trg 10/V
- 4.) II opt. Zdenko Radić, Bjelovar, Ivana Viteza Trnskog 20
- 5.) branitelj II opt., mr. Mirko Ramušćak, odvjetnik iz Varaždina
- 6.) III opt. Zoran Maras, Bjelovar, Prilaz Svete Ane 11
- 7.) branitelj III opt., Zorislav Krivačić, odvjetnik iz Bjelovara, J.J.Strossmayera 4
- 8.) IV opt. Ivan Orlović, Bjelovar, Cvjetna 30
- 9.) branitelj IV opt., Rajko Rudnički, odvjetnik iz Varaždina
- 10.) pun. ošt. Zoran Novaković, odvjetnik iz Zagreba, Ilica 64